

Absolútne mimoriadny medzinárodný
bestseller, ktorý vám nedá spať.

Publishers Weekly

BERNARD MINIER

IMBÁZ

Podľa hodnotenia *The Sunday Times*
jeden z 50 najlepších trilerov
z celého sveta za posledných päť rokov!

Mráz

Aj v tlačenej verzii

Objednať si môžete na stránke
www.albatrosmedia.sk

Bernard Minier

Mráz – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2016

Všetky práva sú vyhradené.
Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie rozširovať
bez písomného súhlasu majiteľov práv

BERNARD MINIER

MRÁZ

Pamiatke môjho otca.
Mojej žene, dcére a synovi.

Jean-Pierre Chamber
a Dominique Matos Ventura,
vďaka vám sa pre mňa všetko zmenilo.

Od:

DIANA BERGOVÁ
ŽENEVA

Komu:

Dr. WAGNIER
WAGNIEROV PSYCHIATRICKÝ INŠTITÚT
SAINT-MARTIN-DE-COMMINGES

Životopis Diany Bergovej

Psychológ FSP (Švajčiarska federácia psychológov)
Špecialista a súdny psychológ SSPL (Švajčiarskej spoločnosti
pre súdnu psychológiu)

Dátum narodenia: 16. júl 1976

Národnosť: švajčiarska

Vzdelanie a diplomy:

2002: Vysokoškolský diplom z klinickej psychológie (DES)
na Univerzite v Ženeve. Diplomová práca: „Nútkavé
správanie, nekrofilia a rezanie tiel u kompulzívnych
vrahov“.

1999: Licenciát z psychológie na Univerzite v Ženeve. Práca:
„Niektoré aspekty detského strachu u 8 – 12-ročných
detí“.

1995: Maturita, klasické predmety a latinčina.

1994: First certificate in English (FCE).

PRACOVNÉ SKÚSENOSTI:

- 2003 – Súkromné pracovisko súdnej psychoterapie
a psychológie, Ženeva.
- 2001 – Asistentka P. Spitznera na fakulte psychológie
a pedagogiky (FPSE) na Univerzite v Ženeve.
- 1999 – 2001 – Psychologická prax v Lekárskej službe vo väzení
Champ-Dollon.

ČLENSTVO V PROFESIJNÝCH ZDRUŽENIACH:

- Medzinárodná akadémia práva a mentálneho zdravia
(IALMH)
- Ženevská asociácia psychológov-psychoterapeutov (AGPP)
- Švajčiarska federácia psychológov (FSP)
- Švajčiarska spoločnosť pre súdnu psychológiu

ZÁUJMY:

- Klasická hudba (desať rokov štúdia hry na husliach), džez,
čítanie
- Športy: plávanie, chôdza, potápanie, speleológia, zoskoky
padákom

PROLÓG

Dgdgdgdgdg – taktaktak – dgdgdgdgdg – taktaktak

Do kabíny zvonku pravidelne prenikal hluk spôsobený lanom a do toho sa v intervaloch miešali otrasy, keď lano prechádzalo kolesom na stĺpoch lanovky. Nechýbalo ani všadeprítomné zavýjanie vetra podobné zúfalému detskému kriku. Muži v kabíne sa pokúšali všetko prehlušiť. Bolo ich päť – vrátane Huysmansa.

Dgdgdgdgdg – taktaktak – dgdgdgdgdg – taktaktak

– Svinská robota! Nerád chodím hore v takom počasí! – povedal jeden z nich.

Mlčanlivý Huysmans sa cez náporý snehu bičujúce kabínu pokúšal zazrieť vnútorné jazero o tisíc metrov nižšie. Laná sa zdali nezvyčajne uvoľnené, keď sa v dvojitých oblúkoch lenivo prevažovali v bezútešnej šedi.

Na okamih sa oblaky rozišli a ukázalo sa jazero. V tej chvíli vyzeralo ako mláčka pod oblohou, akási jama vody medzi štítmí a pásmi oblakov, ktoré sa na vrcholoch trhali.

– Sprosté počasie! – ozval sa druhý. – V každom prípade budeme týždeň trčať pod tou svinskou horou!

Arrunská hydroelektrárň: rad sál a galérií vyhlbených sedemdesiat metrov pod zemou vo výške dvetisíc metrov nad

morom. Najdlhšia merala jedenásť kilometrov. Viedla vodu z horného jazera do umelého toku: do rúr s priemerom jeden a pol metra, v ktorých sa valila voda z horného jazera do hladných turbín dolu v údolí. Dovnútra viedla jediná cesta: prístupová studňa takmer na vrchole hory, zostup nákladným výťahom do hlavnej galérie, po ktorej sa v prítmí pokračovalo celú hodinu osem kilometrov na dvojmiestnych traktoroch pri neutralizovaných stavidlách.

Ďalším prostriedkom bol vrtuľník – no iba v urgentných prípadoch. Pri hornom jazere vytvorili pristávaciu plochu, prístupnú len za dobrého počasia.

– Joachim má pravdu, – povedal najstarší. – V takomto nečase by vrtuľník nemohol pristáť.

Všetci vedeli, čo to znamená: ak sa stavidlá znovu otvoria, tisíce metrov kubických vody z horného jazera sa za niekoľko minút vovalia do galérie a zaplnia ju. V prípade nehody by bolo treba na jej vyprázdnenie dve hodiny, ďalšiu hodinu na cestu traktorom k prístupovej studni, pätnásť minút výstupu von, desať minút zostupu lanovkou k centrále a polhodinu cesty do Saint-Martin-de-Comminges – to všetko za predpokladu, že by cesta nebola odrezaná.

Keby sa stala nehoda, do nemocnice by sa nedostali skôr ako za štyri hodiny. A hydrocentrála starla... Pracovala od roku 1929. Každú zimu, skôr ako napadal sneh, strávili štyri týždne hore, izolovaní od sveta, aby sa postarali o údržbu a chod prastarých strojov. Namáhavá a nebezpečná práca.

Huysmans sledoval let orla, ktorý sa asi sto metrov pod kabínou nechal unášať vetrom.

Mlčal.

Potom uprel pohľad na ľadové zrázy pod sebou.

Tri obrovské rúry prilepené na svah hory mizli v priepasti. Údolie sa im už dávno stratilo z dohľadu. O tristo metrov nižšie sa osamelo črtal v hmle posledný stĺp postavený na mieste, kde svah tvoril akúsi vyvýšeninu. Teraz sa kabína šplhala rovno k prístupovej studni. Keby sa lano pretrhlo, spadla by niekoľko desiatok metrov a rozbila by sa na skalnej stene ako orech. V búrke sa kývala ako košík na ramene trhovkyne.

– Ech, taký biftek! Čím sa napcháme tentoraz?

– Určite to nebude bio.

Jediný Huysmans sa nezasmial; sledoval žltý minibus na ceste k hydrocentrále. Šéfov. Potom sa mu aj minibus stratil z dohľadu, zastreli ho pásy oblakov, ako keď sa na dostavník vrhnú Indiáni.

Zakaždým, keď stúpал hore, mal dojem, akoby mal uchopiť to podstatné zo svojej existencie. Nebol však schopný povedať, čo to má byť.

Huysmans obrátil pohľad k vrcholu.

Približovala sa konečná stanica lanovky – kovová plošina zavesená na betónovom vstupe do studne. Keď kabína zastane, muži sa vydajú radom chodieb a schodísk až k betónovému bunkru.

Fúkal silný vietor. Vonku muselo byť aspoň mínus desať.

Huysmans prižmúril oči.

Plošina vyzerala akosi nezvyčajne.

Čosi tam bolo navyše...

Akýsi tieň medzi oceľovými nosníkmi a stĺpmi bičovanými náporom vetra.

BERNARD MINIER

Orol, pomyslel si, orol, čo sa zaplietol do lán a kladiek.

Nie, absurdné. No predsa to bolo tak: veľký vták s rozopnutými krídlami. Možno sup, uväznený v tej veľkej stavbe s množstvom mreží a tyčí.

– Aha, pozrite sa na to!

To bol Joachim. Aj on to zbadal. Ostatní sa obrátili k plošine.

– Panebože! Čo to je?

Určite to nie je vták, pomyslel si Huysmans.

Rástol v ňom akýsi čudný nepokoj. Bolo to zavesené nad plošinou, práve pod lanami a kladkami – akoby to viselo vo vzduchu. Podobalo sa to na obrovského motýľa, chmúrneho a zlovestného, odrážajúceho sa od bieleho snehu a oblohy.

– Doriti! A to je čo?

Kabína spomalila. Prichádzali. Tvar sa zväčšil.

– Matička božia!

Nebol to ani motýľ, ani vták.

Kabína znehybnela a dvere sa automaticky otvorili.

Do tváří im udel ľadový závan s vločkami snehu. Nikto nevystúpil. Zostali vnútri a hľadeli na dielo šialenstva a smrti. Vedeli, že na ten pohľad nikdy nezabudnú.

Okolo plošiny zúrili vetrisko. Huysmans už nepočul detský krik, ale výkriky inej bolesti, hrozný rev tlmený náporom vetra. Všetci cúvli o krok späť do kabíny.

Zavalil ich strach ako idúci vlak. Huysmans sa vrhol k prilbe so slúchadlami a dal si ju na hlavu.

– CENTRÁLA? TU HUYSMANS! VOLAJTE POLÍCIU! JE TU MŔTVOLA! DIELO ŠIALENCA!

I MUŽ, KTORÝ MILOVAL KONE

1.

PYRENEJE. DIANA BERGOVÁ ich uvidela, keď sa dostala na kopec.

Po celej dĺžke obzoru sa ťahala ešte vzdialená biela bariéra: nad kopcami sa práve rozptýlila hmľa. Na oblohe krúžil dravý vták.

Deväť hodín ráno, desiaty december.

Podľa rozloženej cestnej mapy mala použiť najbližší východ a zamieriť na juh k Španielsku. Vo svojej starej Lancii nemala GPS ani palubný počítač. Nad diaľnicou si všimla tabuľu: „Východ č. 17, Montréjeau/Španielsko, 1000 m.“

Diana strávila noc v Toulouse. Úsporný hotel s maličkou izbou, plastovou kúpeľňou a minitelevízorom. V noci sa zobudila na opakujúci sa krik. S tlčúcim srdcom sa posadila na posteli a načúvala – no v hoteli vládlo úplné ticho a už si myslela, že sa jej to prisnilo, keď sa znova rozľahol krik. Stiahlo je žalúdok, no potom pochopila, že sa pod oknom bijú mačky. Ťažko sa jej znovu zaspávalo. Večer bola ešte v Ženeve a v spoločnosti priateľov a kolegov zapíjala odchod. Predstavila si svoju miestnosť na fakulte a spytovala sa, ako bude vyzeráť tá budúca.

Kým na hotelovom parkovisku otvárala svoju Lanciu zapadanú snehom, odrazu si uvedomila, že necháva za sebou mladosť. Vedela to: za týždeň alebo dva zabudne na predchádzajúci

život. A po niekoľkých mesiacoch sa úplne zmení. V súvislosti s miestom, kde sa bude v budúcich dvanástich mesiacoch odvíjať jej život, to ani nemohlo byť inak. „Zostaň sama sebou,“ radil jej otec. Keď vychádzala z malého priestranstva a zaraďovala sa na preplnenú diaľnicu, uvažovala, či budú tie zmeny pozitívne. Ktosi povedal, že niektoré adaptácie sú ako amputácie, no mohla dúfať, že to nebude jej prípad.

Stále musela myslieť na Inštitút.

Na tých, ktorí v ňom boli zatvorení.

Celý predchádzajúci deň Dianu morila myšlienka: *Nepodariť sa mi to. Nezvládnem to. Hoci som sa pripravovala a som tá najkvalifikovanejšia na ten post, vôbec neviem, čo ma čaká. Tí ľudia budú vo mne čítať ako v otvorenej knihe.*

Myslela na nich ako na ľudí, na mužov – nie ako na monštra.

No práve to ju čakalo: autenticky monštruózne individuá, bytosti také vzdialené od nej, od jej rodičov a všetkého, čo poznala, ako tiger od mačky.

Tigre...

Tak ich bolo treba brať: ako nepredvídateľných, nebezpečných, schopných nepredstaviteľných krutostí. *Tigre zatvorené v hore...*

Na výjazde z diaľnice bola taká ponorená do myšlienok, že si nevedela spomenúť, kam dala lístok o zaplatení mýta. Zamestnanec si ju prísne premeriaval, kým sa prehrabávala v príručnej skrinke a potom v kabelke. Pritom ju nik nesúril, nikto za ňou nestál.

Na nasledujúcom kruhovom objazde zamierila do Španielska a do hôr. Po niekoľkých kilometroch rovina odrazu ustúpila.

Ukázali sa prvé výbežky Pyrenejí a cestu lemovali okrúhle za-lesnené vršky, úplne odlišné od vysokých štítov, čo sa ako čipka vypínali v diaľke. A zmenilo sa aj počasie: vločky poletovali hustejšie.

V jednej zákrute cesta prechádzala ponad bielu krajinku s riekami a lesmi. Diana si všimla ma jednom kopci gotickú katedrálu s mestečkom. V neprestajnom pohybe stieračov sa krajina začala podobáť na starú leptovú rytinu.

„Pyreneje nie sú Švajčiarsko,“ upozorňoval ju Spitzner.

Na kraji cesty sa vršili kôpky snehu.

POMEDZI VLOČKY zbadala svetlo majákov a potom aj závoru. Sneh už nebol taký mokrý. Muži z jazdnej polície mávali svetlami. Diana si všimla, že sú ozbrojení. V špinavom snehu pod veľkými jedľami naboku bolo zaparkované nákladné auto a dve motorky. Spustila okienko a na sedadlo jej dopadli veľké nadýchané vločky.

– Poprosím vaše papiere, slečna!

Sklonila sa po ne k príručnej skrinke. V rýchlom pohybe stieračov si všimla rady mihajúcich sa správ na vysielacích a zachytila aj nešťastný zvuk svojho výfuku. Tvár mala studenú a mokrú.

– Ste novinárka?

– Psychologička. Idem do Wagnierovho inštitútu.

Policajt sa zohol nad otvorené okienko a prezrel si ju. Bol to vysoký blondín, musel merať najmenej meter deväťdesiat. Cez zvukovú clonu vysielaciek k nej preniklo hučanie rieky z lesa.

– Čo tam budete robiť? Švajčiarsko je odtiaľto ďaleko.

– Inštitút je psychiatrická liečebňa a ja som psychologička: nevidíte v tom súvislosť?

Policajt jej vrátil papiere.

– V poriadku. Chodte.

Keď odchádzala, rozmýšľala, či francúzska polícia vždy takto kontroluje automobilistov, alebo či sa niečo stalo. Cesta opisovala niekoľko zákrut podľa toho, ako sa rieka kľukatila v lese (v jej cestovnej príručke ju nazývali bystrina). Potom les zmizol a ukázala sa rozľahlá pláň, široká najmenej päť kilometrov. Cez ňu prechádzala akási dlhá rovná ulica a po jej bokoch opustené kempingy s vlajočkami smutne vejúcimi vo vetre, s autoservisami, s nádhernými domami v štýle alpských horských chát, s radom bilbordov predstavujúcich výhody susediacich lyžiarskych stredísk...

SAINT-MARTIN-DE-COMMINGES, 20 863 OBYVATELOV – aspoň podľa panela s výrazne farebným nápisom. Sivé oblaky nad mestom zahaľovali štíty v diaľke, iba sem-tam prevítil nejaký vrchol či tvar kopca ako v žiari reflektora. Na prvom kruhovom objazde si Diana vybrala „centrum mesta“ a zahla vpravo do uličky za budovu s veľkou vitrínou a neónovým nápisom *Sport & Nature*. Ulice boli dosť zaľudnené a parkovalo tam veľa áut. „To nie je najlepšie miesto pre mladú ženu,“ zneli jej v ušiach Spitznerove slová, keď prechádzala po rušných uliciach a výhľad jej zabezpečovali stierače.

Cesta začala stúpať. Nakrátko zazrela strechy natlačené na svahu jedna k druhej. Sneh sa zmenil na čiernu brečku šľahajúcu na karosériu. „Si si istá, že tam chceš ísť, Diana? To nemá

veľa spoločného so Champ-Dollon.“ Champ-Dollon bol názov francúzskeho väzenia, kde sa po získaní diplomu z psychológie zaoberala právnou expertízou a starostlivosťou o sexuálnych delikventov. Stretla tam sériových vrahov, pedofilov, prípady sexuálneho zneužívania v rámci rodiny – administratívny eufemizmus pre násilné incesty. Vykonávala aj expertízy dôveryhodnosti ako privolaný odborník pri mladistvých, ktorí mali byť obeťami sexuálneho zneužívania – a s hrôzou zistila, ako môžu byť tieto vyšetrovania prekrútené ideologickými a morálnymi predsudkami odborníkov, často na úkor objektívnosti.

– O Wagnierovom inštitúte sa hovoria čudné veci, – povedal Spitzner.

– Hovorila som s doktorom Wagnierom po telefóne. Urobil na mňa dobrý dojem.

– Wagnier je veľmi dobrý, – súhlasil Spitzner.

Vedela však, že ju nebude prijímať on, ale jeho nástupca na čele inštitútu: doktor Xavier, Quebečan, ktorý prišiel z Pine-lovho inštitútu v Montreale. Wagnier odišiel pol roka predtým do dôchodku. Ten posudzoval jej kandidatúru predtým, ako odišiel z funkcie. Aj on ju počas viacerých telefonických rozhovorov upozorňoval na ťažkosti spojené s jej úlohou.

– To nie je najlepšie miesto pre mladú ženu, doktorka Bergová. Nemám na mysli len Inštitút, ale aj okolie. Toto údolie... Saint-Martin... Sú to Pyreneje, Comminges. Zimy bývajú dlhé, rozptýlenia je málo. S výnimkou zimných športov, ak ich obľubujete, pravdaže.

– Nezabúdajte, že som Švajčiarka, – odpovedala mu s humorom.

BERNARD MINIER

– Ak vám v tom prípade môžem poradiť, nenechajte sa priveľmi pohltiť prácou, zariadte si čas na oddych – a strávte voľné chvíle vonku. Toto miesto môže byť časom... *rušivé*...

– Budem na to pamätať.

– A iná vec: nebudem mať to potešenie prijať vás. Urobí to môj nástupca doktor Xavier z Montrealu. Je to praktik s veľmi dobrou reputáciou. Má sem prísť budúci týždeň. Je veľmi oduševnený. Ako viete, tam majú pred nami istý náskok v zaobchádzaní s agresívnymi pacientmi. Myslím si, že bude pre vás zaujímavé skonfrontovať si názory.

– Aj ja si to myslím.

– V každom prípade už dávno tu bol potrebný zástupca šéfa tohto zariadenia. Dostatočne som nepreniesol svoje právomoci.

Diana znovu prechádzala pod stromami. Cesta stále stúpala a napokon vyústila do úzkeho zalesneného údolia, akoby uzavretého do akejsi pochemúrnej intimity. Diana pootvorila okienko a nos jej pošteklila prenikavá vôňa lístia, machu, ihličia a mokrého snehu. Hučanie blízkej bystriny takmer prekrývalo hluk motora.

– Osamelé miesto, – povedala si nahlas, aby si dodala odvahy.

V tom bezútešnom zimnom ráne šoférovala opatrne. Reflektory odhaľovali kmene jedlí a bukov. Popri ceste sa ťahalo elektrické vedenie; vetvy sa hore spájali, akoby sa nevládali samy udržať. Miestami les ustúpil a ukázali sa stodoly s bridlicovými strechami pokrytými machom – zatvorené a opustené.

Trochu ďalej za zákrutou uvidela akési budovy. Potom sa zjavili znovu. Niekoľko budov z betónu a dreva tesne pri lese s veľ-

kými sklenenými oknami na prízemí. Viedla k nim cesta ponad bystrinu po kovovom moste a po zasneženej pláni. Boli zjavne opustené a schátrané. Nevedno prečo v nej tie prázdne budovy stratené v údolí vyvolali triašku.

TÁBOR KAMZÍKOV

Zhrdzavená tabuľa pri vjazde na cestu. A stále nijaká stopa po Inštitúte. Ani najmenší nápis. Wargnierov inštitút očividne netúžil po reklame. Diana už začala rozmýšľať, či sa nezmýlila. Na sedadle spolujazdca mala otvorenú mapu IGN v mierke 1:25 000. Po kilometri a asi desiatich zákrutách uvidela parkovisko ohraňované kameňmi. Spomalila a zamierila naň. Lancia sa natriasala po jamách s vodou a striekala nové vrstvy blata. Diana vzala mapu a vystúpila. Vlhkosť ju zahalila ako mokrá ľadová plachta.

Napriek padajúcim vločkám rozvinula mapu. Budovy tábora, ktoré práve minula, boli vyznačené tromi malými obdĺžnikmi. Pohľadom prebehla vzdialenosť, akú prešla po kľukatej vyznačenej trase. Trochu ďalej boli vyznačené dva ďalšie obdĺžniky: spájali sa do tvaru T a hoci o nich nebolo nič napísané, nemohlo to byť niečo iné, lebo cesta sa tam končila a na mape už nebol nijaký znak.

Bola teda celkom blízko...

Obrátila sa, podišla k múriku – a *uvidela ich*.

Proti prúdu bystriny na druhom brehu vyššie na svahu: dve dlhé budovy z opracovaného kameňa. Napriek vzdialenosti odhadla ich rozmery. Obria architektúra. Kyklopská architektúra, aká sa nachádzala takmer všade v horách, na hydrocentrálach i priehradách či na hoteloch z minulého storočia. Bolo

to ono: jaskyňa kyklopa. *Ibaže v hĺbinách tejto jaskyne nebol jeden obor Polyfém – ale viacerí.*

Na Dianu len tak ľahko niečo nezapôsobilo, cestovala na miesta, ktoré turistom neodporúčajú, odmlada vykonávala športy predstavujúce isté riziko: ani ako dieťa, ani v dospelosti nebola bojazlivá. No tento pohľad ju zamrazil. Nebola to otázka nejakého fyzického rizika, nie. Bolo to čosi iné... *Skok do neznáma...*

Vytiahla mobil a vybrala si číslo. Nevedela, či je na tom mieste signál, no po troch zvoneniach sa jej ozval známy hlas.

– Spitzner.

Hneď sa jej uľavilo. Ten pevný, pokojný a teplý hlas ju vždy vedel upokojiť, odstrániť jej pochybnosti. Bol to Pierre Spitzner – jej učiteľ na fakulte, ktorý ju priviedol k tomu, aby sa zaujímala o súdnu psychológiu. S týmto skromným a príťažlivým mužom, otcom siedmich detí, sa zbližila na intenzívnom kurze o právach detí SOCRATES pod záštitou medziuniverzitnej európskej siete „Práva detí“. Známy psychológ si ju vzal pod svoje krídla na fakulte psychológie a pedagogiky; umožnil kukle, aby z nej vyletel motýľ – hoci tento obraz by sa Spitznerovmu náročnému duchu zdal priveľmi konvenčný.

– Diana. Neruším ťa?

– Pravdaže nie. Ako to vyzerá?

– Ešte nie som tam... Som na ceste... Vidím odtiaľto Inštitút...

– Niečo nie je v poriadku?

Neuveriteľný Pierre! Dokonca v telefóne vedel rozoznať i najjemnejší odtienok v jej hlase.

– Nie, všetko je OK. Ibaže... chceli tie typy izolovať od von-

kajšieho sveta. Strčili ich na to najpochmúrnejšie a najodľahlejšie miesto, aké mohli nájsť. Z tohto údolia ma mrazí...

Hneď olutovala, že to povedala. Správala sa ako hlúpa pubertiačka po prvý raz odkázaná sama na seba alebo ako frustrovaná študentka zaľúbená do svojho profesora a usilujúca sa za každú cenu pritiahnuť jeho pozornosť. Vrela si, že Spitzner sa teraz môže zamýšľať na tým, ako tam vydrží, keď ju vydesil už pohľad na budovy.

– Len pokoj, – povedal. – Už si mala svoj prídel sexuálnych maniakov, paranoikov a schizofrenikov, či nie? Povedz si, že to bude to isté.

– Všetci neboli vrahovia. Vlastne to bol iba jeden z nich.

Nemohla zabrániť tomu, aby si ho v myšlienkach predstavila: drobná tvár, dúhovky medovej farby uprené na ňu so žiadostiivosťou predátora. Kurtz bol autentický sociopat. Jediný, ktorého vôbec stretla. Chladný, manipulatívny, nestály. Bez najmenšieho náznaku výčitiek. Znásilnil a zabil tri matky rodiny, najmladšia mala štyridsaťšesť rokov a najstaršia sedemdesiatpäť. Jeho cieľom boli zrelé ženy. A aj povrazy, putá, slučky, upchávky do úst... Vždy, keď sa nútila nemyslieť naňho, sa jej napriek tomu usídlil v hlave s dvojzmyselným úsmevom a pohľadom šelmy. Pripomínalo jej to Spitznerov nápis, ktorý si umiestnil na dvere kancelárie na prvom poschodí psychológie: „NEMYSLITE NA SLONA“.

– Diana, nemyslíš, že je trochu neskoro, aby si si kládla takéto otázky?

Po tejto poznámke sa začervenala.

– Som si istý, že to zvládneš. Na to miesto sa dokonale hodíš.

BERNARD MINIER

Nehovorím, že to bude ľahké, ale ty si poradíš, to ti garantujem.

– Máš pravdu, – odvetila. – Som smiešna.

– Ale nie. Na tvojom mieste by každý tak reagoval. Viem, akú povesť má to miesto. Nedrž sa toho. Sústreď sa na prácu. A keď sa nám vrátiš, bude z teba najväčší odborník na psychopatické poruchy zo všetkých kantónov. Musím končiť. Čaká ma dekan, budeme hovoriť o financiách. Vieš, aký je: budem sa musieť poriadne obracať. Veľa šťastia, Diana. Ozvi sa.

Zaznel signál, odmlčal sa.

Ticho – narúšal ho iba zvuk bystriny. Doľahlo na ňu ako mokrá plachta. Striasla sa, keď sa z jednej vetvy spustila celá kopa snehu. Zasunula si mobil do vrecka vetrovky, zložila mapu a nastúpila do auta.

Vyšla z odpočívadla.

Nasledoval tunel. Svetlo reflektorov sa odrážalo na jeho tmavých premočených stenách. Nebol osvetlený a pred východom ju čakala zákruta. Vľavo bol nad bystrinou malý most. A napokon prvá tabuľa hlásala: „Väzenské psychiatrické centrum Charlesa Wagniera“. Pomaly zabočila a prešla cez most. Cesta náhle prudko stúpala, kľukatila sa pomedzi jedle a záveje. Diana sa obávala, aby sa jej staré auto nezačalo na zľadovatennom svahu šmýkať. Nemala ani zimné pneumatiky, ani reťaze. No čoskoro sa stúpanie zmiernilo.

Posledná zákruta a boli tam budovy, celkom blízko.

Pritisla sa na sedadlo, keď jej budovy akoby vyšli v ústrety cez sneh, hmlu a stromy.

Streda 10. decembra, 11 hodín 15 minút.

ZASNEŽENÉ VRCHOVCE JEDLÍ. Pri pohľade zhora zo zá-
vratnej perspektívy. Hlboká cesta vinúca sa priamo medzi tými
jedľami s kmeňmi strácajúcimi sa v hmle. Defilé štítov vo veľkej
rýchlosti. A celkom dolu sa medzi veľkými ihličnanmi prediera
Jeep Cherokee malý ako chrobák. Jeho reflektory prerezávajú
vlniace sa pary. Odrazu les ustupuje. Cesta lemuje skalnatý svah
a po prudkej zákrute vedie popri rýchlo tečúcej rieke, ktorá sa
valí cez menšiu priehradu. Na druhom brehu sa v kopci otvára
čierna diera hydrocentrály. Na krajnici je tabuľa:

SAINT-MARTIN-DE-COMMINGES: KRAJINA MEDVE-
ĐOV – 7 km

Servaz si za jazdy pozrel nápis.

Pyrenejský medveď namaľovaný na pozadí hôr a jedlí.

Pyreneje! Slovinské medvede, ktoré miestni pastieri túžili
dostať na mušku.

Tie medvede sa podľa nich priveľmi priblížili k obydliam;
útočili na stáda; a stali sa nebezpečnými dokonca aj pre človeka.
Jediný nebezpečný druh pre človeka je on sám, myslel si Ser-
vaz. V márnici v Toulouse každý rok objavoval nové mŕtvolky.
A nezabili ich medvede. *Sapiens nihil affirmat quod no probet.*
„Múdry netvrdí nič, čo nedokáže,“ vravel si. Pred zákrutou spo-
malil a v lese znovu pridal – neboli to však vysoké ihličnany,
ale skôr neurčitý lesný podrast a mladina. Nablízku hučali vody

bystriny. Ich krištáľový spev takmer prekryval hudbu rinúcu sa z CD prehrávača: Gustav Mahler, *Piata symfónia, allegro*. Hudba plná horúčkovitého napätia a úzkosti, hodiaca sa k tomu, čo ho očakávalo.

Odrazu sa pred ním ukázali blikajúce reflektory a akési postavy mávajúce svetlami.

Žandári...

Keď polícia nevedela, kde začať vyšetrovanie, postavila závo-ry. Spomenul si, čo v to ráno povedal Antoine Canter na miestnom policajnom oddelení v Toulouse.

– Stalo sa to dnes v noci v Pyrenejach. Niekoľko kilometrov od Saint-Martin-de-Comminges. Volala Cathy d’Humières. Myslím, že si s ňou už pracoval.

Canter, obor s drsným juhozápadným prízvukom, niekdajší prefikovaný hráč rugby, ktorý v bitkách rád trestal protivníkov, policajt zdola, ktorý sa stal zástupcom riaditeľa miestneho vyšetrovacieho oddelenia. Kožu na lícach mal zjazvenú maličkými krátermi ako piesok v daždi. Veľké vypuklé oči upieral na Servazu. „Stalo sa? Čo sa stalo?“ spýtal sa Servaz. Canterove pevne stisnuté pery sa pootvorili: „Netuším.“ Servaz sa prekvapene spýtal: „Akože?“ – „Nechcela mi do telefónu nič povedať, iba že ťa čaká a že si želá tú najväčšiu diskretnosť.“ – „A to je všetko?“ – „Áno.“ Servaz sa bezradne pozrel na šéfa. „Saint-Martin, nie je to pri tom azyle?“ – „Wargnierov inštitút,“ potvrdil Canter. „Unikátne psychiatrické zariadenie vo Francúzsku a dokonca aj v Európe. Zatvárajú tam vrahov uznaných súdmi za šialených.“

Žeby zločinec na úteku? To by vysvetľovalo závo-ry. Servaz spomalil. Všimol si, že žandári majú samopaly MAT 49 a Brow-

ningy B PS-SP. Spustil okienko. V studenom vzduchu husto snežilo. Policajt strčil svoj preukaz pod nos žandárovi.

– Ako sa tam dostanem?

– Musíte ísť do hydrocentrály. (Muž zvýšil hlas, aby prehlušil zvuky z vysielaciek; jeho dych sa menil na bielu paru.) Asi desať kilometrov v horách. Na prvom kruhovom objazde pri vstupe do Saint-Martinu vpravo. Na nasledujúcom zasa vpravo. Smer „Jazero Astau“. Potom už nemáte kam odbočiť.

– Kto vymyslel tieto závary?

– Pani prokurátorka. Je to rutina. Otvárame kufre, kontrolujeme doklady. Nikdy sa nevie.

– Hm, hm, – zapochyboval Servaz.

Vyštartoval a pustil hlasnejšie prehrávač CD. Zvuky Scherza zaplnili priestor auta. Na okamih spustil z očí cestu a vzal si zo stojana pohár so studenou kávou. Vždy rovnaký rituál: každý raz sa pripravil rovnako. Zo skúsenosti vedel, že prvý deň, prvá hodina vyšetrovania sú rozhodujúce. V tej chvíli treba byť zobudený, skoncentrovaný, otvorený. Na prebudenie mal kávu, na koncentráciu a vyčistenie hlavy hudbu. *Káva a hudba... A dnes jedle a sneh*, hovoril si, keď sa pozeral na kraj cesty a začalo mu zvierať žalúdok. Servaz dušou patrila do mesta. Hory boli preňho nepriateľské územie. No spomenul si, že to tak nebolo vždy, otec ho ako dieťa brával na prechádzky do týchto údolí. Bol to správny profesor a opisoval mu stromy, skaly aj oblaky a mladý Martin Servaz počúval, zatiaľ čo mama prestierala obrus na jarnú trávu, otvárala košík na piknik a manžela častovala výrazmi ako pedant a otrava. V tých blažených dňoch vládla vo svete nevinnosť. Servaz sledoval

cestu a spytoval sa, či tá pravá príčina, prečo sa sem nikdy nevrátil, nebola práve spomienka na rodičov, neodlúčiteľne spätá s týmito údoliami.

Panebože, kedy si tam hore konečne upraceš povalu? V istom čase navštevoval aj psychológa. Po troch rokoch psychológ kapituloval: „Je mi to ľúto, chcel som vám pomôcť, ale nemôžem. Nikdy som sa nestretol s takým odporom.“ Servaz sa usmial a odvetil, že na tom nezáleží. V tej chvíli myslel iba na pozitívny vplyv, aký bude mať skončenie sedení na jeho rozpočet.

Znovu sa poobzeral. Uvedomil si, že chýba tabuľa. Canter vyhlásil, že nič nevie. A prokurátorka Cathy d'Humières, ktorá viedla zastupiteľstvo v Saint-Martine, naliehala, aby prišiel sám. *Z akého dôvodu?* Nechcel si však priznať, že mu to vyhovuje: bol na čele sedemčlennej skupiny vyšetrovateľov a tí muži (vlastne šesť mužov a jedna žena) mali čo robiť. Deň predtým uzavreli vyšetrovanie vraždy jedného bezdomovca. Jeho doudierané telo našli dopoly ponorené v rybníku neďaleko diaľnice, kadiaľ teraz prechádzal, pri dedine Noé. Vinníkov našli za štyridsaťosem hodín: šesťdesiatročného tuláka videli niekoľko hodín pred smrťou v spoločnosti troch výrastkov z dediny. Najstarší mal sedemnásť rokov, najmladší dvanásť. Najprv popierali, potom sa rýchlo priznali. Nemali motív. Ani výčitky. Najstarší iba povedal: „Bol to vyvrheľ, odpad, také nič...“ Nikto z nich nemal dovtedy nič s políciou ani so sociálkou. Mladí ľudia z dobrých rodín. Nijaké záškoláctvo. Z ich ľahostajnosti mrazilo všetkých, ktorí sa zúčastnili na vyšetrovaní. Servaz mal ešte v pamäti ich tváre s vyrážkami, veľké jasné oči upierajúce sa naňho dokonca s pohrdaním. Pokúsil

sa určiť, kto ich naviedol: v takýchto prípadoch je vždy jeden vodca – a myslel si, že ho našiel. Nebol to najstarší, ale prostredný. *Chlapec, ktorý sa paradoxne volal Clément* (teda láska-vý, mierny, pozn. prekl.)

– Kto nás udal? – spýtal sa chlapec pred ohromeným advokátom, lebo sa s ním odmietol rozprávať, ako mal na to právo, pod zámienkou, že jeho advokát „je naci“.

– Tu kladiem otázky ja, – povedal vyšetrovateľ.

– Stavím sa, že to bola matka Schmitzová, tá krava.

– Upokoj sa. Pozor na jazyk, – dohovárал mu advokát, ktorého najal chlapcov otec.

– Tu nie si na školskom dvore, – poznamenal Servaz. – Vieš, čo vám hrozí, tebe aj tvojim kamarátom?

– Tento ešte nie je dospelý, – chabo protestoval advokát.

– Tá krava príde o hlavu. Koleduje si o to. Zúrim.

– Prestaň nadávať! – napomenul ho rozrušený advokát.

– Počuješ ma? – rozčúlil sa Servaz. – Hrozí vám dvadsať rokov za mrežami. Zrátaj si to: keď vyjdeš, budeš starý.

– Prosím, – ozval sa advokát. – Len nie...

– Starý ako ty, o to ide? Koľko máš rokov? Tridsať? Štyridsať? To tvoje zamatové sako nie je zlé! A nebolo lacné. Čo mi to tu spievate! To nie my! My sme nič neurobili! Naozaj. Ste idioti alebo čo?

Dospievajúci chlapec, ktorý dovtedy nemal nič s políciou, spomenul si Servaz, aby utlmil stúpajúci hnev. A nemal ani problémy v škole. Advokát bol veľmi bledý a potil sa.

– Tu nie si v televíznom seriáli, – pokojne vyhlásil Servaz. – Nevytiahneš sa z toho. Už si lapený. Si idiot.

Každý okrem toho výrastka by bol býval otrasený. On nie. Nie chlapec s menom Clément; ten si podľa všetkého vôbec neuvedomoval závažnosť činov, čo mu pripisovali. Servaz si už prečítal články o mladistvých, ktorí znásilňovali, zabíjali, mučili, no ktorí si vôbec neuvedomovali, aké hrozné činy spáchali. Akoby len hrali nejakú videohru a jednoducho sa to zle skončilo. Do toho dňa tomu odmietal uveriť. Novinári predsa zveličovali. A zrazu bol on sám konfrontovaný s tým javom. A ešte hroznejšie ako apatia mladých vrahov bol fakt, že to už nie je nič výnimočné. Svet sa stal akýmsi obrovským pokusným a čoraz nezmyselnejším poľom, ktoré si Boh, Diabol či náhoda miešali v skúmvkách.

PO NÁVRATE DOMOV si Servaz dlho umýval ruky. Vyzliekol sa a dvadsať minút sa sprchoval, kým nešla vlažná voda, akoby sa chcel dekontaminovať. Potom si vzal z poličky svojho básnika Juvenala a otvoril si Satiru XIII.: „Existuje aspoň jeden sviatok, jediný a dosť posvätný na to, aby počas neho prestali konať všetci tí podvodníci, klamári, zlodeji, zhýralci, škrtiči a traviči či lúpežníci? Počestní ľudia sú zriedkaví, dajú sa zrátať ako brány do Théb.“

Tých chlapcov sme urobili my takými, akí sú, hovoril si, keď zatváral knihu. Akú budúcnosť majú? Žiadnu. Všetko to vychádza nazmar. Špinavci si napchávajú vrecká a pretŕčajú sa v televízii, kým rodičia týchto chlapcov si robia doktoráty a v očiach svojich detí nič neznamenajú. Prečo sa nevzbúri? Prečo nezapálili luxusné butiky, banky, paláce mocných skôr ako autobusy či školy?

Rozmýšľam ako starý, povedal si po chvíli. Žeby to bolo preto, lebo o niekoľko týždňov bude mať štyridsať? Nechal svoju skupinu vyšetrovať tých troch chalanov. Toto odvedenie pozornosti mu prišlo vhod – hoci nevedel, čo ho čaká.

PODEĽA ŽANDÁROVÝCH POKYNOV obišiel Saint-Martin. Hneď po druhom kruhovom objazde cesta začala stúpať a dolu uvidel biele strechy mesta. Zastal na kraji a vystúpil. Mesto bolo rozľahlejšie, ako očakával. Cez sivú hmlu sotva rozoznal veľké zasnežené pláne, odkiaľ prišiel, priemyselnú zónu a kempingy na východe z druhej strany rieky. Bolo tam aj viacero sídlisk s dlhými nízkymi budovami. Centrum mesta so spleťou malých uličiek sa nachádzalo pod najvyšším z okolitých vrchov. Na svahu porastenom jedľami bola medzera na dvojité rad kabín lanovky.

Hmla a snehové vločky mu prekážali vo výhľade na mesto. Povedal si, že Saint-Martin sa ľahko nepoddá, že ho netreba dobýjať priamo, ale okľukou.

Nastúpil do džípu, cesta stále stúpala. V lete tam musela byť bujná vegetácia; zeleň, ihličnany, machy, dokonca ani v zime ju sneh celkom nezakryl. A všade zurčala voda: pramene, bystriny, potoky... So spusteným oknom prešiel zo dve dediny, kde bola polovica domov zatvorených. A nová tabuľa: HYDROCEN-TRÁLA 4 KM.

Jedle zmizli. Aj hmla. Už nijaká vegetácia, len ľadové steny do výšky človeka na kraji cesty a prudké svetlo ako od polárnej žiary. Nastavil džíp na poľadovicu.

Nakoniec sa ukázala hydrocentrála so svojou typickou architektúrou priemyselného veku: kyklopská stavba z kameňa s vy-

sokými úzkymi oknami s veľkou bridlicovou strechou a vrstvou snehu na nej. Vzadu vstupovali do hory tri gigantické potrubia. Na parkovisku bolo rušno. Autá, muži v uniformách – a novinári. Auto regionálnej televízie s veľkou parabolickou anténou na streche a niekoľko obyčajných áut. Servaz si za sklami všimol novinárske odznaky. Bol tam aj jeden Land Rover, tri Peugeoty 306 Breaks, dve dodávky Transity, všetko vo farbách polície, a jedno väčšie auto s vyššou strechou, v ktorom spoznal pojazdné laboratórium výskumného oddelenia polície v Pau. Na pristávacej ploche čakal vrtuľník.

Skôr ako vystúpil, krátko sa pozrel do zrkadla. Pod očami mal kruhy a líca trochu vpadnuté, akoby bol ponocoval, čo však nebol jeho prípad. No povedal si, že nikto by mu nehádal štyridsať rokov. Narýchlo si prebehol prstami husté hnedé vlasy, pošúchal si dvojďňovú bradu, aby sa prebral, a povytiahol si nohavice. Panebože! Ešte pochudol!

Na líca mu dopadlo zopár vločiek, ale nedalo sa to porovnať s údolím. Bolo veľmi chladno. Ihneď si uvedomil, že sa mal obliecť teplejšie. Novinári, kamery a mikrofóny sa obrátili k nemu – ale nikto ho nespoznal a zvedavosť rýchlo opadla. Zamieril k budove, vykročil po troch schodíkoch a ukázal preukaz.

– Servaz!

V hale zaburácal hlas ako zo snehového dela. Obrátil sa k postave, ktorá kráčala k nemu. Vysoká štíhla žena, elegantne oblečená, päťdesiatnička. Vlasy zafarbené na blond, cez kabát z alpaky prehodený šál. Catherine d'Humières pricestovala osobne, nevyslala niektorého zástupcu: Servaz pocítil, ako v ňom rastie adrenalín.

Jej profil a žiariace oči sa podobali na dravca. Ľudia, čo ju nepoznali, ju pokladali za nepríjemnú. A tí, čo ju poznali, takisto. Ktosi raz povedal Servazovi, že varí výnimočné *spaghetti alla puttanesca*. Servaz sa spytoval, čo do nich môže dávať. Ľudskú krv? Krátko mu stisla ruku – sucho a silno, takmer ako muž.

– Aké ste znamenie, Martin?

Servaz sa usmial. Tú otázku mu položila pri ich prvom stretnutí, keď prišiel na kriminálku do Toulouse a keď bola ešte len zástupkyňou.

– Kozorožec.

Tvárila sa, že si nevšimla jeho úsmev.

– To vysvetľuje vašu rozumnú, ovládajúcu sa a flegmatickú povahu, však? (Uprene ho pozorovala.) Tým lepšie, uvidíme, či zostanete taký flegmatický aj potom.

– Po čom?

– Poďte, predstavím vás.

Šla pred ním cez halu, ich kroky sa ozývali vo veľkom priestore. Pre koho postavili všetky tie stavby v horách? Pre budúcu rasu nadľudí? To všetko vyjadrovalo dôveru v žiarivú, kolosálnu priemyselnú budúcnosť; dávno prekonaný čas, keď sa verilo v budúcnosť, povedal si. Zamierili k akejsi sklenej klietke. Vnútri bolo zo desať kancelárií oddelených kovovými prepážkami. Predierali sa medzi nimi a v strede našli malú skupinu. Prokurátorka začala s predstavovaním: kapitán Rémi Maillard, šéf žandárov v Saint-Martine, a kapitánka Irène Zieglerová z výskumného oddelenia v Pau; starosta Saint-Martina – malý, širokoplec s levou hrivou a vráskavou tvárou a riaditeľ hydrocentrály s výzorom inžiniera: krátke vlasy a okuliare, oblečený

športovo – rolák a teplá vetrovka.

– Požiadala som veliteľa Servaza, aby nám vypomohol. Keď som bola zástupkyňou v Toulouse, mala som príležitosť uchádzať sa o jeho služby. Jeho skupina nám pomohla vyriešiť delikátne prípady.

„Pomohla nám vyriešiť...“ To sa na ňu podobá. Rada sa stala do centra pozornosti. No vzápätí si povedal, že to je trochu nespravodlivé: pokladal ju za ženu, ktorá má rada svoju prácu a neráta ani čas, ani námahu. A to si cenil. Servaz mal rád seriózných ľudí. Aj seba zaraďoval do tejto kategórie: seriózny, neústupný a pravdepodobne nudný.

– Veliteľ Servaz a kapitánka Zieglerová budú spoločne viesť vyšetrovanie.

Servaz videl, ako pekná tvár kapitánky Zieglerovej povädla. Znovu si uvedomil, že musí ísť o dôležitý prípad. Vyšetrovanie, ktoré vedie spoločne polícia a žandári: nevyčerpatelný zdroj sporov, rivality a nedorozumení – no tak to chodilo. A Cathy d'Humières bola dostatočne ambiciózna, aby nikdy nestrácala zo zreteľa politický aspekt vecí. Prešla si všetkými stupienkami: zástupca, prvý zástupca, námestník prokurátora... Pred piatimi rokmi sa stala šéfkou prokuratúry v Saint-Martine a Servaz bol presvedčený, že sa v rozbehnutej kariére nezastaví: prokuratúra v Saint-Martine bola primalá, priveľmi vzdialená od centra diania pre jej náročné ambície. Bol si istý, že o rok či dva bude predsedať nejakému dôležitému súdu.

– Telo našli tu, v centrále?

– Nie, – odvetil Maillard, – hore (prstom ukázal na strop), na konečnej lanovky vo výške dvetisíc metrov.

– Kto používa lanovku?

– Robotníci, ktorí sa starajú o údržbu strojov, – povedal riaditeľ centrály. – Je to akási podzemná továreň, čo funguje sama; odvádza vodu z horného jazera do troch potrubí, ktoré vidíme vonku. Lanovka je za normálneho počasia jediný prostriedok, ako sa tam dostať. Je tam aj plocha pre vrtuľník – no výlučne v prípade urgentnej pomoci.

– Nijaká prístupová cesta?

– V lete sa tam dá vyliezť. V zime je prístup zavalený metrami snehu.

– Chcete povedať, že ten, kto to urobil, použil lanovku? Ako funguje?

– Úplne jednoducho: je tam kľúč a stačí stlačiť gombík. V prípade nejakej poruchy treba stlačiť veľký červený gombík.

– Skriňa na kľúče je tu, – zasiahol Maillard a ukázal na kovovú skrinku upevnenú na stene, úradne zapečatenú. – Bola násilne otvorená, dvierka rozbili. Telo zavesili na posledný stĺp úplne hore. Niet pochyb, že ten alebo tí, čo to urobili, využili na prepravu lanovku.

– Nijaké stopy?

– Aspoň nie viditeľné. V kabíne sú ich stovky. Poslali sme ich do laboratória. Práve odoberáme odtlačky všetkých zamestnancov na porovnanie.

Prikývol.

– A telo, aké bolo?

– Bez hlavy. A rozštvrtené: koža z každej strany stiahnutá ako veľké krídla. Uvidíte to na videu: naozaj hrozný pohľad, robotníci sa z toho doteraz nespamätali.

BERNARD MINIER

Servaz hľadel na žandára, odrazu v ňom ožili všetky zmysly. Nešlo o banálny prípad, hoci násilie nebolo v tom čase nič výnimočné. Všimol si, že kapitánka Zieglerová mlčí a pozorne počúva.

– Maskovanie? (Kývol rukou.) Odrezané prsty?

Maskovanie v žargóne znamenalo, že obeť znetvorili tak, aby ju nebolo možné identifikovať, alebo jej zničili orgány používané na identifikáciu: tvár, prsty, zuby...

Dôstojník sa naňho prekvapene pozrel.

– Akože... nič vám nepovedali?

Servaz sa zamračil.

– Čo mi mali povedať?

Všimol si, ako sa Maillard vyplašene pozrel na Zieglerovú a potom na prokurátorku.

– O tele, – zamrmľal žandár.

Servaz už strácal trpezlivosť.

– Ide o koňa.

– Kôň...?

Servaz si neveriacky prezrel zvyšok skupiny.

– Áno. Kôň. Podľa toho, čo vieme, asi ročný plnokrvník.

Servaz sa obrátil k prokurátorke.

– Zavolali ste ma pre koňa?

– Myslela som si, že to viete, – bránila sa. – Canter vám nič nepovedal?

Servaz si predstavil Cantera v jeho kancelárii, ako svojím spôsobom predstiera ľahostajnosť. *On vedel.* A vedel aj to, že Servaz by odmietol ísť, keby šlo o koňa, keď sa zaoberal vraždou mladistvých.

– Mám troch chalanov, ktorí zmasakrovali bezdomovca, a vy

ma zavoláte pre nejakú mršinu?

Prokurátorka vzápätí rázne oponovala.

– Nie je to hocijaký kôň. Plnokrvník. Veľmi drahé zviera. Určite patrí Ericovi Lombardovi.

A sme doma, povedal si. Eric Lombard, syn Henriho Lombarda, vnuk Eduarda Lombarda... Dynastia finančníkov, kapitánov priemyslu a podnikateľov, ktorá vládla v tomto kúte Pyrenej a v celej oblasti už šesť desaťročí. A, samozrejme, s istým prístupom do všetkých predsiení moci. V tomto kraji bol plnokrvník Erica Lombarda nepochybne dôležitejší ako zavraždený bezdomovec.

– A nezabúdajme, že neďaleko odtiaľto je zariadenie plné nebezpečných šialencov. Ak to urobil niekto z nich, znamená to, že je teraz niekde vonku.

– Wagnierov inštitút... Volali ste im?

– Áno. Podľa nich im nikto nechýba, všetci sa prihlásili. V každom prípade nikto nesmie vychádzať, ani dočasne. Tvrdia, že je nemožné dostať sa cez múr, že ich bezpečnostné opatrenia sú veľmi prísne – viaceré priestory sú ohradené, majú biometrické zabezpečenie, personál vyberajú starostlivo atď... To všetko si pravdaže overíme. No Inštitút má význačnú reputáciu – je všeobecne známy... pre zvláštny charakter jeho obyvateľov.

– Kôň! – opakoval si Servaz.

Kútikom oka pozoroval kapitánku Zieglerovú, ktorá sa konečne prestala tváriť nezaujato a usmiala sa. Ten úsmev schladil jeho rodiaci sa hnev. Kapitánka Zieglerová mala oči zelené ako vody hlbokého jazera a spod čiapky jej trčali blond vlasy zopäté do uzla, čo pokladal za obzvlášť pekné. Pery mala bledé, iba s náznakom červene.

BERNARD MINIER

– Tak načo sú všetky tie závary?

– Kým si nie sme úplne istí, že z Wagnierovho inštitútu nikto neunikol, zostanú, – odvetila prokurátorka. – Nechcem byť obvinená z nedbanlivosti.

Servaz mlčal, no myslel si svoje. D'Humières a Canter dostali príkazy zhora. Vždy to isté. Hoci boli dobrí šéfovia a oveľa lepší ako väčšina karieristov na prokuratúrach a ministerstvách, aj oni mali tak ako iní vyvinutý zmysel pre nebezpečenstvo. Niektorí vo vedení, možno aj sám minister, mal dobrý nápad s tým cirkusom, aby sa zavďačil Ericovi Lombardovi, osobnému priateľovi najvyšších predstaviteľov štátu.

– A Lombard? Čo je s ním?

– Je v USA na pracovnej ceste. Chceme si byť istí, že ide o jedného z jeho koní, kým mu to oznámime.

– Jeho správca nám ráno nahlásil zmiznutie jedného zvieraťa, – vysvetľoval Maillard. – Jeho box bol prázdny. Čoskoro by mal prísť.

– Kto našiel koňa? Robotníci?

– Áno, keď šli dnes ráno hore.

– Chodia tam často?

– Najmenej dvakrát do roka: začiatkom zimy a pred roztopením snehu, – odvetil riaditeľ centrály. – Továrň je stará, aj stroje sú staré. Pravidelne ich treba udržiavať, hoci to funguje samo. Naposledy tam boli pred tromi mesiacmi.

Servaz si všimol, že kapitánka Zieglerová ho nespúšťa z očí.

– Vie sa, kedy nastala smrť?

– Podľa prvých zistení túto noc, – povedal Maillard. – Pitva to spresní. Podľa všetkého sa zdá, že ten alebo tí, čo ho umiest-

nili hore, vedeli, že tam čoskoro prídu robotníci.

– A čo v noci? Centrála nie je strážená?

– Ale áno. Na konci tejto budovy sú dvaja strážnici. Hovoria, že nič nevideli ani nepočuli.

Servaz zaváhal. A znovu sa zamračil.

– Kôň sa predsa len tak neprevezie! Ani mŕtvy nie. Treba na to prives. Alebo aspoň dodávku. Neprišlo sem auto? Vôbec nič? Možno spali a nechcú si to priznať. Alebo pozerali v televízii nejaký zápas. Alebo film. Naložiť zvyšky tela do kabíny, vystúpiť hore, upevniť ho a vrátiť sa dolu, to zaberie čas. Vlastne koľko ľudí treba na odnesenie koňa? A lanovka nerobí hluk, keď ide?

– Áno, – po prvý raz sa ozvala kapitánka Zieglerová. – Nedá sa to nepočuť.

Servaz pokrútil hlavou. Kapitánka Zieglerová si kládla tie isté otázky ako on. *Niečo tu nesedelo.*

– Máte nejaké vysvetlenie?

– Ešte nie.

– Treba ich vypočuť oddelene, – povedal. – Ešte dnes, kým odídu.

– Už sme ich oddelili, – pokojne a dôstojne odvetila kapitánka Zieglerová. – Sú v dvoch miestnostiach a strážia ich. *Čakajú na vás.*

Servaz zaregistroval Zieglerovej chladný pohľad smerom k prokurátorke. Odrazu sa zem začala chvieť. Akoby sa otriasala celá budova. V zmätku najprv pomyslel na lavínu či na zemetrasenie, kým si uvedomil: lanovka. Zieglerová mala pravdu: to sa nedalo nepočuť. Otvorili sa dvere.

– Zostupujú, – ohlásila služba.

– Kto? – spýtal sa Servaz.

– S telom, – vysvetlila Zieglerová. – Technici a odborníci na identifikáciu: pojazdné laboratórium je ich. Vnútri je fotografický materiál, kamery, kufríky na odber biologických vzoriek a na ich zapečatenie, tie potom pošlú na analýzu do Kriminálneho výskumného inštitútu v Rosny-sous-Bois pri Paríži. A určite tam majú aj chladničku, aby sa vzorky nepoškodili. Všetko to naháňanie pre jedného koňa.

– Tak poďme, – povedal. – Chcem si pozrieť tú hviezdu, víťaza Grand Prix v Saint-Martine.

Pri východe Servaza prekvapilo množstvo novinárov. Keby išlo o vraždu, ale pre jedného koňa! Zrejme aj malé osobné problémy takého miliardára ako Eric Lombard boli hodné záujmu bulvárnej tlače a jej čitateľov.

Servaz kráča opatrne, aby si čo najmenej premočil obuv od snehu, a znovu si všimol, že si ho kapitánka Zieglerová podrobne prezerá.

A potom to odrazu uvidel.

Pekelný pohľad... Keby bolo peklo z ľadu...

Napriek odporu sa prinútil hľadiť. Zvyšky koňa boli upevnené širokými popruhmi na výťahu pre ťažké náklady vybavenom malým motorom a pneumatickými zdvihákmí. Servaz si povedal, že to možno poslúžilo na vyvesenie zvierata hore... Keď vychádzali z kabíny, Servaz si všimol, aká je veľká. Spomenul si na vibrácie chvíľu predtým. Ako je možné, že strážnici nič nepočuli? Potom sa premohol a presunul svoju pozornosť na koňa. Nedalo sa tam rozoznať nič konské, no aj tak sa mu zdalo, že ten kôň musel byť pek-

ný. Chumáč čiernych žíní z chvosta bol tmavší ako ostatná srst' tmavohnedej farby s červenkastými odtieňmi. Nádherné zviera bolo akoby vytesané do hladkého exotického dreva. Nohy boli rovnako čierne ako chvost a to, čo ostalo z hrivy. A všetko to bolo pokryté belejúcim sa ľadovým príkrovom. Servaz si vyráтал, že ak tu bolo niekoľko stupňov pod nulou, hore musel byť ešte väčší mráz. Žandári asi použili nejaký horák, aby roztopili ľad okolo popruhov. Zviera bolo vlastne jedna veľká rana – dve časti kože oddelené z tela viseli ako zvinuté krídla.

Všetkých sa z tej hrôzy zmocnil závrat.

Tam, odkiaľ odňali kožu, bolo vidieť holé mäso, ako na anatomicom nákrese. Servaz sa rýchlo poobzeral: Zieglerová a Cathy d'Humières boli bledé; riaditeľ hydrocentrály hľadel ako na prízrak. Servaz málokedy videl taký neznesiteľný obraz. S nevôľou si uvedomil, že hoci bol zvyknutý pozeráť sa na utrpenie ľudí, trápenie zvierat ho šokovalo ešte väčšmi.

A potom tu bola hlava. Vlastne hlava chýbala, iba veľká živá rana na krku. To prispievalo k celkovej zvláštnej neznesiteľnosti obrazu. To dielo hlásalo šialenstvo svojho autora. Zjavne to bolo svedectvo nepopierateľnej demencie – a Servaz musel myslieť na Wargnierov inštitút: ťažko tu nehľadať spojenie, hoci riaditeľ tvrdil, že nikto nemohol utiecť.

Podvedome súhlasil, že znepokojenie prokurátorky je oprávnené: už nešlo iba o koňa, spôsob jeho zabitia vzbudzoval hrôzu.

Ozval sa zvuk motora a všetci sa obzreli.

Na ceste sa ukázalo čierne auto 4x4 japonskej značky a zastalo niekoľko metrov od nich. Kamery sa hneď upreli naň. No-

vinári očakávali, že z neho vyjde Eric Lombard, ale nedočkali sa: z terénneho voza s tmavými sklami vyšiel asi šesťdesiatročný muž so sivými nakrátko ostrihanými vlasmi. Svojou postavou a rozmermi pripomínal vyslúžilého vojaka alebo drevorubača na dôchodku. Mal aj kockovanú košeľu a vyhrnuté rukávy, ako-by necítil chlad. Servaz videl, že nespúšťa oči z tela. Ostatných si nevšímal, obišiel malú skupinu a zamieril k zvieraťu. Potom mu plecيا ochabli.

Keď sa muž obrátil k nim, mal červené oči – od bolesti aj od hnevu.

– Ktorá sviňa to urobila?

– Ste André Marchand, správca pána Lombarda? – spýtala sa Zieglerová.

– Áno.

– Spoznávate to zviera?

– Áno, to je Freedom.

– Ste si istý? – opýtal sa aj Servaz.

– Samozrejme.

– Mohli by ste byť presnejší? – Servaz naznačil hlavou.

Muž ho prebodol pohľadom. Potom pokrčil pleciami a obrátil sa k zvieraťu.

– Myslíte si, že je v tomto kraji veľa takých yearlingov hnedákov? Ja ho rozoznám tak, ako by ste vy rozoznali brata či sestru. S hlavou či bez nej. (Prstom ukázal na prednú ľavú nohu.) Pozrite si napríklad túto bielu škvrnu.

– To je čo? – spýtal sa Servaz.

– Biely pás nad kopytom, – vysvetlila Zieglerová. – Ďakujeme, pán Marchand. Zvyšky prenesieme do žrebčince v Tarbes,

tam bude pitva. Užíval Freedom nejaké lieky?

Servaz neveril vlastným ušiam: u koňa budú robiť toxikologickú skúšku!

- Bol dokonale zdravý.
- Priniesli ste jeho papiere?
- Sú v aute.

Správca sa vrátil do auta a priniesol zväzok papierov.

- Tu je preukaz a sprievodný list.

Zieglerová si prezrela dokumenty. Servaz jej videl cez plece kopu rubrík, tabuliek a rámkov ručne vyplnených precíznym drobným písmom. Boli tam aj kresby koní, spredu aj z profilu.

- Pán Lombard tohto koňa zbožňoval, – povedal Marchand.
- Bol to jeho obľúbenec. Narodil sa v centre. Nádherný yearling.

V hlase mu bolo cítiť smútok i zúrivosť.

- Yearling? – Servaz sa spýtavo pozrel na Zieglerovú.
- Ročný plnokrvník.

Kým sa skláňala nad papiermi, musel obdivovať jej profil. Bola zvodná, sálala z nej autorita a sebavedomie. Mohla mať okolo tridsiatky. Nenosila obrúčku. Servaz rozmýšľal, či má priateľa alebo či je voľná. Ibaže by bola rozvedená ako on.

- Podľa všetkého ste ráno našli jeho stojisko prázdne, – obrátil sa k správcovi.

Marchand sa naňho znovu ostro pozrel a v jeho pohľade sa zračilo pohrdanie odborníka voči nevzdelancovi.

- Určite nie. Žiaden z našich koní nebýva na stojisku v stajni, – odvrkol. – Všetky majú boxy. A voľné ustajnenie s prístreškom cez deň, aby si na seba navykli. Jeho box som naozaj

našiel prázdny. A stopy po vlámaní.

Servaz nevnímal rozdiel medzi stojiskom a boxom, no v očiach Marchanda to bolo dôležité.

– Dúfam, že nájdete špinavcov, čo to urobili.

– Prečo hovoríte v množnom čísle?

– Viete si predstaviť, že by jeden človek vyniesol koňa hore?

Myslel som si, že centrála je strážená.

Na tú otázku nechcel nikto odpovedať. Prokurátorka, ktorá sa dovtedy držala bokom, pristúpila k správcovi.

– Povedzte pánu Lombardovi, že urobíme všetko, aby sme našli toho alebo tých, čo to urobili. Môže mi hocikedy zavolať. Povedzte mu to.

Marchand si prezeral vysokú funkcionárku, akoby bol etnológ a mal pred sebou predstaviteľku toho najčudnejšieho kmeňa amazoniek.

– Poviem mu, – odvetil. – A po pitve by som si rád vzal zvyšky tela. Pán Lombard by ich chcel určite pochovať na svojom pozemku.

– *Tarde venientibus ossa*, – vyhlásil Servaz.

V očiach kapitánky Zieglerovej zbadal prekvapenie.

– Z latinčiny, – skonštatovala. – Čo to znamená?

– Kto príde k stolu neskoro, nájde len kosti. Chcel by som ísť hore.

Zahľadela sa mu do očí. Bola takmer rovnako vysoká ako on. Servaz vytušil pod uniformou ohybné a svalnaté ženské telo. Zdravá, krásna a suverénna žena. Pomyslel si na mladú Alexandru.

– Pred výsluchom strážnikov alebo po?

MRÁZ

– Pred.

– Odvediem vás tam.

– Môžem tam ísť sám, – povedal a ukázal na lanovku.

Urobila neurčité gesto.

– Po prvý raz stretávam policajta, čo ovláda latinčinu, –
usmiala sa. – Lanovku zapečatili. Pôjdeme vrtuľníkom.

Servaz zbledol.

– Pilotujete vy?

– Prekvapuje vás to?

3.

VRTULNÍK SA VZNIESOL k svahu hory ako komár nad chrbtom slona. Veľká bridlicová strecha centrály a parkovisko plné áut sa rýchlo vzdávali, až prirýchlo podľa Servaza, ktorému stiahlo žalúdok.

Dolu chodili hore-dolu v bielych kombinézach na bielom snehu technici, od stanice lanovky do pojazdného laboratória, prenášali kufríky so vzorkami odobratými hore. Odtiaľto sa to chodenie zdalo smiešne: ako hmýrenie kolóny mravcov. Dúfal, že sa vyznajú vo svojej práci. Nebolo tak tomu vždy, vzdelanie technikov na mieste zločinu bolo niekedy iba zbožným želaním. Chýbal čas, prostriedky, rozpočet – stále dokola to isté napriek prejavom politikov sľubujúcim lepšie dni. Potom zabalili telo koňa do vaku, zazipsovali, skotúľali na veľké nosidlá a naložili do veľkej sanitky, ktorá vyštartovala so zapnutou sirénou, akoby pre tie zvyšky malo byť niečo urgentné.

Servaz hľadel pred seba cez okrúhle plexisklo.

Počasie sa zlepšilo. Tri obrovské potrubia vychádzajúce zo zadnej časti budovy vystupovali po svahu hory; stĺpy lanovky sledovali tú istú trasu. Odvážil sa znovu pozrieť dolu – a hneď to oľutoval. Centrála bola ďaleko v údolí, autá a dodávky sa s veľkou rýchlosťou zmenšovali, menili sa na smiešne fareb-

né bodky. Stĺpy sa ponárali do údolia ako skokani z vysokého mostíka; dych vyrážajúci závrat z kameňov a ľadu. Servaz zbledol, prehltol a sústredil sa na hornú časť masívu. Káva, čo vypil z automatu v hale, mu plávala kdesi v pažeráku.

- Akoby sa to nehýbalo.
- Nijaký problém. Všetko je v poriadku.
- Máte závrat?
- Nie.

Kapitánka Zieglerová sa pod slúchadlami usmiala. Servaz už nevidel jej oči za slnečnými okuliarmi, no mohol obdivovať jej bronz a oblúčiky líc, na ktoré dopadalo prudké svetlo odrážajúce sa zo svahov.

- Taký cirkus pre jedného koňa, – povedala odrazu.

Uvedomil si, že ani ona neschvaľuje také vyhadzovanie prostriedkov a dáva mu to na známosť, keď nehrozí, že by to počul niekto nepovolaný. Spytoval sa, či jej postavenie nepridáva sebavedomie. A či sa nepovyšuje.

- Nemáte rada kone? – podpichol ju.

– Mám ich veľmi rada, – odpovedala vážne, – ale v tom probléme nie je. Máme tie isté starosti čo vy: chýbajú nám prostriedky, materiál, personál – a zločinci sú stále o dva kroky pred nami. Takže venovať toľko energie zvieratú...

- No zároveň, ak je niekto schopný toto urobiť koňovi...
- Áno, – súhlasila vehementne, podľa všetkého bola aj ona znepokojená.
- Vysvetlite mi, čo sa tam hore odohralo.
- Vidíte tú kovovú plošinu?
- Áno.

– To je výstupná stanica lanovky. Tam bol pod káblami zavesený kôň. Hotová scéna. Uvidíte to na videu. Z diaľky si robotníci najprv mysleli, že to je vták.

– Koľko robotníkov?

– Štyria plus kuchár. Horná plošina vedie k vstupnej studni do podzemnej továrne: to je tá betónová vec za plošinou. Vďaka žeriavu dopravila na dno studne materiál naložený na dvojmiestnych traktoroch s prívesmi. Studňa ústi o sedemdesiat metrov nižšie do galérie vnútri hory. Sedemdesiat metrov je poriadny zostup. Použijú tú istú galériu, kadial' tečie voda z horného jazera do potrubí vedúcich do továrne: nádrže z horného jazera sú na ten čas, kým muži prejdú, zatvorené.

Stroj práve prelietal nad plošinou zavrtanou do svahu hory ako stĺpový žeriav. Visela akoby vo vzduchu a Servazovi znovu stiahlo žalúdok. Pod plošinou svah závratne strmo klesal dolu. O tisíc metrov nižšie bolo vidieť medzi štítmí vnútorné jazero s veľkou kruhovou priehradou.

Okolo plošiny Servaz uvidel stopy v snehu, kde technici pri uvoľňovaní odhadzovali sneh. Na označenie stôp tam nechali žlté plasty s čiernymi číslicami. Na kovových stĺpoch boli ešte umiestnené halogénové reflektory. Povedal si, že v tomto prípade výnimočne nebolo ťažké izolovať miesto zločinu, no iste mali problémy s chladom.

Kapitánka Zieglerová ukázala na lešenie.

– Robotníci ani nevyšli z kabíny. Volali dolu a rýchlo zostúpili. Boli vydesení. Možno sa obávali, že ten šialenec tam ešte môže byť.

Servaz si prezeral mladú ženu. Čím viac si vypočul, tým väč-

ší bol jeho záujem i počet nezodpovedaných otázok.

– Mohol podľa vás jeden človek vytiahnuť telo mŕtveho koňa do tejto výšky a upevniť ho bez pomoci medzi káble? To vyzerá zložito, nie?

– Freedom bol asi dvestokilogramový jednoročiak. Aj keď odrátame hlavu, stále zostáva odvliečť približne stopäťdesiat kíl mäsa. Pred chvíľou ste videli ručný dvojkoľesový vozík: ten môže premiestniť obrovský náklad. Ak by sme aj pripustili, že by jeden človek s pomocou káry či vozíka odvliekol koňa, nemohol by ho sám zavesiť a rozložiť pod stĺpmi tak, ako bol. A máte pravdu: na dovezenie sem bolo potrebné auto.

– A strážnici nič nevideli.

– A sú dvaja.

– A ani nič nepočuli.

– A sú dvaja.

Ani jednému z nich nebolo treba pripomínať, že v sedemdesiatich percentách prípadov vraha identifikovali do dvadsiatich štyroch hodín od spáchania zločinu. No čo v prípade, keď obeťou je kôň? Takáto otázka asi nezapadala do policajných štatistík.

– Príveľmi jednoduché, – povedala Zieglerová. – To, čo si myslíte. Príveľmi. Dvaja strážnici a jeden kôň. Aký by na to mali dôvod? Keby boli chceli vziať koňa Ericovi Lombardovi, prečo by ho boli vylepili akurát tam hore na lanovku, kde pracujú, aby boli prví podozriví?

Servaz o tom rozmýšľal. Naozaj, prečo? Na druhej strane však bolo možné, aby nič nepočuli?

– A potom, načo by robili čosi také?

BERNARD MINIER

– Nikto nie je len strážnik, policajt alebo žandár. Každý má svoje tajomstvá.

– Aj vy ich máte?

– A vy nie?

– Áno, ale tu je predseda Wagnierov inštitút, – povedala rýchlo pri riadení vrtuľníka. Servaz znovu zadržal dych. – Tam je určite viac ako jeden schopný niečoho takého.

– Chcete povedať, že by sa mu podarilo odísť a vrátiť sa bez toho, aby si to personál zariadenia všimol? (Uvažoval.) Ísť do jazdeckého centra, zabiť koňa, vytiahnuť ho z boxu a naložiť sám na nejaké vozidlo? A tamojší zamestnanci by si takisto nič nevšimli? A rozsekať ho, vyvliecť hore, a...

– Dobré, dobre, je to absurdné, – uzavrela. – Vždy sa dostávame k rovnakému bodu: ako by dokonca šialenec mohol koňa zavesiť tam hore bez pomoci druhej osoby?

– Dvaja pomätenci uniknú bez toho, aby ich videli, a vrátia sa do cely namiesto toho, aby utiekli? To neobstojí.

– V tomto prípade neobstojí nič.

Stroj sa odrazu naklonil doprava, aby obletel horu – či skôr hora sa nachýlila v opačnom smere: Servaz to nevedel určiť a znova prehltol. Plošina aj vstupný blok zmizli za nimi. Cez plexisklo bolo vidieť obrovské skaly a potom sa ukázalo jazero, oveľa menšie ako dolné. Jeho hladina bola učupená v priehlbine hory a pokrytá hrubou vrstvou ľadu a snehu; ako kráter zamrzutej sopky.

Servaz objavil na brehu jazera akýsi príbytok prilepený na skalu pri malej zadržiavajúcej priehrade.

– Horné jazero, – poznamenala Zieglerová. – A chatka pre

robotníkov. Dostanú sa tam lanovkou zvnútra hory spájajúcou továreň s domom. Keď skončia prácu, tam jedia i spia. Strávia tu päť dní a na víkend zostúpia do údolia, opakuje sa to tri týždne. Majú všetko moderné pohodlie, dokonca aj televíziu cez satelit – no aj tak je to namáhavá práca.

– Prečo nechodia do továrne tadiaľ, aby nemuseli zastavovať podzemnú rieku?

– Hydrocentrála nemá vrtuľník. Tento spôsob sa využíva len v extrémne naliehavých prípadoch, podobne ako pristávacie miesto na vrtuľník dolu, ak ide o záchranu v horách. A ak to počasie dovoľí.

Vrtuľník mätko klesal na rovné miesto uprostred zhlukov zmraznutého firnu a nakopených morén. Zahalil ich oblak prašanu. Servaz vytušil pod snehom veľké písmeno H.

– Máme šťastie, – oznámila do slúchadiel. – Robotníci objavili telo pred piatimi hodinami a nedalo sa sem dostať: bolo veľmi zlé počasie!

Lyže stroja sa dotkli zeme. Servaz ožil. Pevná zem – hoci vo výške dvetisíc metrov. No zostúpiť bude treba tou istou cestou, a táto perspektíva mu zvierala žalúdok.

– Ak tomu dobre rozumiem, ak je zlé počasie a galéria sa naplní vodou, zostanú uväznení v hore. Čo urobia v prípade nehody?

Kapitánka Zieglerová sa veľavýznamne uškrnula.

– Musia znovu vyprázdniť galériu a dostať sa k prístupovej studni. Do centrály prídu po dvoch, no skôr po troch hodinách.

Servaz by bol rád vedel, koľko tí ľudia zarobia, keď toľko ris-

kujú.

- Komu patrí továreň?
- Lombardovej skupine.

Lombardova skupina. Vyšetrovanie sa sotva začalo, a to meno sa ukázalo už po druhý raz. Servaz si predstavil obrovský zhluk spoločností, firiem, holdingov nielen vo Francúzsku, ale pravdepodobne aj v cudzine, chobotnicu, ktorej chápadlá sa rozprestrelí všade, vnútri jej krv nahradili peniaze a miliardy ich tečú do srdca. Servaz nebol odborník na obchodné záležitosti, no tak ako dnes každý trochu poznal význam slova „multinacionálny“. Bol takýto starý podnik naozaj výnosný pre skupinu ako Lombardova?

Listy vrtule spomaľovali a hučanie turbíny ustalo.

Ticho.

Zieglerová si zložila prilbu, otvorila dvere a stúpila na zem. Servaz urobil to isté. Pomaly kráčali k zamrznutému jazeru.

- Sme vo výške dvetisíc metrov, – oznámila mladá žena.
- Je to cítiť, však?

Servaz zhlboka dýchal ľadový a omamujúco čistý vzduch. Hlava sa mu mierne krútila – možno z letu alebo z výšky. No pociťoval niečo ešte vzrušujúcejšie ako závrat. Rozmýšľal, či existuje opojenie horskými štítmi. Ohromila ho krása a divokosť toho miesta. Tá skalná osamelosť, žiarivá biela pustatina.

Okenice na dome boli zatvorené. Servaz si predstavoval, čo museli robotníci pociťovať, keď každé ráno otvorili okná s výhľadom na jazeru, a potom zostúpili do tmy. No možno mysleli len na to: na deň, ktorý ich čakal dolu, v hĺbinách hory, za ne-

odbytného hluku a pri umelom osvetlení, na tie dlhé strastiplné hodiny.

– Idete? Galérie vyhlbili v roku 1929, továreň vybudovali o rok neskôr, – vysvetľovala, ako kráčala k domu.

Dom mal akúsi verandu, ktorú držali obrovské kamenné stĺpy. Tam boli všetky okná okrem jedného naboku. Na jednom stĺpe si Servaz všimol držiak na parabolickú anténu.

– Preskúmali ste galérie?

– Samozrejme. Naši muži sú ešte vnútri. Nemyslím si však, že tam niečo nájdeme. On či oni sa nedostali až sem. Uspokojili sa s tým, že koňa umiestnili na hornej stanici lanovky, a zostúpili.

Mladá žena potiahla drevené dvere. Vnútri svietili všetky lampy. V každej miestnosti sa niekto nachádzal: boli tam dvojposteľové izby; salón s televízorom, dvoma pohovkami a komodou; veľká kuchyňa s jedálenským stolom. Zieglerová odviedla Servazu do zadnej časti domu, ktorá bola zasadená do skaly – miestnosť vyzerala ako komora či šatňa s kovovými skrinkami a vešiakmi upevnenými na stene. Celkom vzadu Servaz objavil žlté mreže lanovky a za nimi čiernu dieru chodby vyhlbenej do útrobov hory.

Zieglerová mu pokynula, aby nastúpil, zatvorila mrežu a stisla gombík. Zahučal motor a kabína sa otriasla. Začala pomaly zostupovať po štyridsaťpäťstupňovom svahu pozdĺž lesklých koľajníc a trochu vibrovala. Na stenách čiernej skaly sa v pravidelnom rytme ukazovali cez mreže neóny. Chodba vyústila do veľkej sály rovnako vyhlbenej do skaly a jasne osvetlenej radom neónov. Veľká dielňa plná strojov a nástrojov, rúr a káblov. Všade sa pohybovali technici v tých istých bielych kombiné-

zach ako v centrále.

– Tých robotníkov by som rád ihneď vypočul, aj keby sme mali prísť v noci. Nenechajte ich odísť domov. Chodia sem každú zimu vždy tí istí?

– Na čo myslíte?

– Momentálne na nič. Vyšetrovanie je v tomto štádiu ako križovatka v lese: všetky cesty sa na seba podobajú, no iba jedna je tá správna. Tieto pobyty v horách za zatvorenými dverami, odrezané od sveta, musia prinášať úzke zväzky, no aj napätia. Treba si to vyjasniť.

– Niekdajší robotníci, čo by sa hnevali na Lombarda? Prečo by si v tom prípade dali námahu s tou scénou? Keď sa chce niekto pomstiť svojmu zamestnávateľovi, vpadne na pracovisko so zbraňou, namieri ju na šéfa či na svojich kolegov a potom na seba. Nezabával by sa vešaním koňa hore na lanovku.

Servaz vedel, že Zieglerová má pravdu.

– Zistíme si psychiatrickú minulosť všetkých, ktorí pracujú a pracovali v hydrocentrále v posledných rokoch. A najmä tých, ktorí patrili do skupiny, čo tu bývala.

– Veľmi dobre! – zakričala, aby prehlušila lomoz. – A čo strážnici?

– Najprv robotníci, potom strážnici. Strávime tam noc, ak bude treba.

– Pre jedného koňa!

– Pre jedného koňa! – potvrdil.

– Máme šťastie! Za normálnych okolností je tu neznesiteľný hluk! No nádrže sú zatvorené a voda z jazera nepriteká do pre-

rušujúcej komory.

Servaz si uvedomil, že s hlukom to nie je také zlé.

– Ako to funguje? – zvýšil hlas.

– Veľa toho neviem! Priehrada na hornom jazere sa naplní topením snehu. Voda sa podzemnými chodbami privádza do povrchových potrubí: tie obrovské rúry vonku ju vedú do hydraulickej časti centrály dolu v údolí. Sila prudkého toku uvádza do chodu turbíny. No turbíny sú aj tu: hovorí sa, že voda pracuje pri prechode „kaskádami“, také čosi. Turbíny menia silu tečúcej vody na mechanickú energiu, alternátory potom menia túto energiu na elektrinu a tá sa odvádza vedením vysokého napätia. Továreň a centrála vyrobia za rok päťdesiatštyri miliónov kilowatthodín čiže spotrebu mesta s tridsaťtisíc obyvateľmi.

Servaz sa pri tomto náučnom výklade musel usmiať.

– Na niekoho, kto o tom veľa nevie, sa vo veci úžasne vyznáte.

Prezrel si tmavú skalnú jaskyňu obloženú mrežami a kovovými štruktúrami, po ktorých viedli zväzky káblov, rampy neónov, rúry na prívod vzduchu, a potom obrovské stroje akoby z iného veku, kontrolné panely, betónovú podlahu...

– Veľmi dobre, – povedal. – Ideme hore: tu nič nenájdeme.

Keď vystúpili, obloha už potemnela. Tmavé oblaky sa hnali nad ľadovým kráterom, ktorý odrazu vyzeral hrozivo. V prudkom vetre lietali snehové vločky. Okolie sa náhle zhodovalo so zločinom: čosi chaotické, čierne, ľadové – kde sa zúfale erdzanie koňa mohlo ľahko stratiť v zavýjaní vetra.

– Poponáhľajme sa, – upozorňovala Zieglerová. – Počasie sa kazí!

BERNARD MINIER

Jej blond vlasy víchor rozfúkal, z uzla sa jej uvoľnili neposlušné pramienky vlasov.

4.

– SLEČNA BERGOVÁ, netajím, že vôbec nechápem, prečo doktorovi Wagnierovi tak záležalo na tom, aby vás prijal. Chcem povedať: klinická psychológia, genetická psychológia, freudovská teória – všetok ten... *zmätok*. Ja by som dal prednosť klinickej anglosaskej metóde.

Doktor Francis Xavier sedel za veľkým stolom. Malý, starostlivo upravený mladý muž s nápadnou kravatou hýriacou kvetmi pod bielym plášťom, so zafarbenými vlasmi a extravagantnými červenými okuliarmi. A s ľahkým quebeckým prízvukom.

Diana sa nenápadne pozrela na DSM-IV, *Príručku mentálnych narušení*, vydanú Americkou asociáciou psychiatrov, jedinú knihu na stole. Trochu sa zamračila. Smer, akým sa uberal rozhovor, sa jej nepáčil – no čakala, kým sa malý muž prestane hrabať v kartách.

– Pochopte ma, ja som psychiater. Ako to povedať? Akosi nevidím, prečo sa zaujímate o naše zariadenie... bez urážky...

– Ja... som tu... aby som si prehľadala vzdelanie, doktor Xavier. Doktor Wagnier vám to musel povedať. Inak, váš predchodca prijal pred svojím odchodom zástupcu a súhlasil s mojou ne-

prítomnosťou... prepáčte, s prítomnosťou. Spojil toto zariadenie s univerzitou v Ženeve. Ak ste nesúhlasili s mojím príchodom, mali ste nám to oznámiť pred...

– *Prehĺbenie vzdelania?* (Xavier pevne zovrel pery.) Kde sa podľa vás nachádzate? Na fakulte? Na konci týchto chodieb vás čakajú vrahovia, – ukázal na dvere svojej kancelárie, – ktorí sú obľudnejší ako tie najhoršie stvorenia, čo vás mátaajú v zlých snoch, slečna Bergová. Je to naša bohyňa pomsty Nemezis. náš trest za to, že sme zabili Boha, že sme vytvorili spoločnosti, kde sa Zlo stalo normou.

Tá posledná veta sa jej zdala bombastická. Ako všetko ostatné u doktora Xaviera. No spôsob, akým ju predniesol – veľmi čudná zmes obavy aj potešenia – ju rozochvel. Až ju zamrazilo. *Bojí sa ich. V noci ho prichádzajú strašiť alebo ich možno počuje zo svojej izby revať na chodbách.*

Všimla si neprírodné sfarbenie jeho vlasov a pomyslela si na postavu Gustava von Aschenbacha v *Smrti v Benátkach*, ktorý si farbil vlasy, obočie aj bradu, aby sa zapáčil mladíkovi, ktorého uvidel na pláži, a aby oddialil smrť. Neuvedomil si, do akej miery je jeho pokus zúfalý a patetický.

– Mám skúsenosti zo súdnej psychológie. Za tri roky som sa stretla s viac ako sto sexuálnymi delikventmi.

– A s koľkými vrahmi.

– S jedným.

Venoval jej chladný úsmev. A sklonil sa nad jej spis.

– Licenciát z psychológie, vysokoškolský diplom z klinickej psychológie na Univerzite v Ženeve, – čítal, červené okuliare sa mu zošmykli po nose.

MRÁZ

– Štyri roky som pracovala v súkromnom kabinete psycho-
terapie a súdnej psychológie. Vykonávala som tam civilné aj
trestné expertízy pre sudcovské účely. Je to napísané v mojom
CV.

– Praxe vo väzenských zariadeniach?

– Jedna prax v lekárskej službe väzenia v Champ-Dollon za-
meraná na súdnu expertízu ako pomocný odborník a na sta-
roslivosť o sexuálnych delikventov.

– Medzinárodná akadémia práva a mentálneho zdravia, Že-
nevská asociácia psychológov-psychotherapeutov, Švajčiarska
spoločnosť súdnej psychológie... Dobré, dobré, dobré...

Znovu sa na ňu zahľadel. Mala nepríjemný dojem, akoby sa
ocitla pred nejakou porotou.

– Je tu však jeden bod... Vôbec nemáte skúsenosti potrebné
pre tento druh pacientov, ste mladá, ešte sa musíte veľa učiť,
a mohli by ste – pravdaže nechtiac – svojou neskúsenosťou *zni-
čiť* všetko to, čo sa my pokúšame napraviť. Pre našu klientelu je
to ďalšia príčina, ktorá by ju mohla rozrušiť.

– Čo tým chcete povedať?

– Ľutujem, ale bol by som rád, keby ste sa nepribližovali
k našim siedmim najnebezpečnejším pacientom: k tým z jed-
notky A. A zástupcu nepotrebujem, zastúpi ma hlavná sestra.

Mlčala tak dlho, že ho to prekvapilo. A potom sa ozvala pev-
ným hlasom.

– Doktor Xavier, som tu práve pre nich. Doktor Wagnier
vám to musel povedať. Vo svojich záznamoch musíte mať našu
korešpondenciu. Podmienky našej zmluvy sú veľmi jasné: dok-
tor Wagnier mi nielenže dovolil stretnúť sa s vašimi siedmi-

mi pacientmi z jednotky A, ale ma požiadal, aby som po tých stretnutiach vypracovala psychologickú expertízu – a špeciálne, čo sa týka Juliana Hirtmanna.

Videla, ako očervenel. Z tváre mu zmizol úsmev.

– Slečna Bergová, toto zariadenie už neriadi doktor Wagnier, ale ja.

– V tom prípade tu nemám čo robiť. Budem o tom musieť informovať vašu dozornú správu aj Univerzitu v Ženeve. A doktora Spitznera. Prišla som zďaleka, doktor. Mohli ste mi ušetriť zbytočnú cestu.

Vstala.

– Slečna Bergová, no tak, no tak! – Xavier vstal a roztiahol ruky. – Nerozčuľujme sa! Sadnite si! Prosím, sadnite si! Ste tu vítaná. Pochopte ma, nemám nič proti vám. Som si istý, že budete konať najlepšie, ako viete. A ktovie? Možno... že istý pohľad... povedzme interdisciplinárny príspevok prispeje k pochopeniu tých *monštier*. Áno, áno – prečo nie? Žiadam od vás iba to, aby ste kontakty obmedzili na striktne potrebné a aby ste do písma dodržiavali vnútorný poriadok. Pokoj na týchto miestach závisí od krehkej rovnováhy. A hoci sú tu bezpečnostné opatrenia desaťkrát početnejšie ako v hociktorom psychiatrickom zariadení, každý neporiadok by mal nevypočítateľné následky.

Francis Xavier začal chodiť po kancelárii.

Bol ešte menší, ako si myslela. Diana merala meter šesťdesiatšesť a Xavier nebol vyšší – vrátane opätkov. Sněhobiely plášť na ňom plával.

– Podťe. Ukážem vám.

Otvoril skriňu. Na vešiakoch viseli zoradené biele plášte. Jeden vzal a podal Diane. Zacítila pach zatvorenej skrine a pracieho prostriedku.

Dotkol sa jej.

Položil ruku s priveľmi pestovanými nechtami na Dianino rameno.

– Sú to naozaj hrozní ľudia, – povedal sladko a hľadel jej do očí. – Zabudnite na to, akí sú, zabudnite na to, čo urobili. Sústreďte sa na svoju prácu.

Spomenula si na Wagnierove slová v telefóne. Bolo to takmer doslova to isté.

– Už som sa stretla so sociopatmi, – namietla. No v jej hlase teraz nebola istota.

Za červenými okuliarmi sa na okamih zablysol zvláštny pohľad.

– Ale nie s týmito, slečna. *Nie s týmito.*

BIELE STENY, BIELA PODLAHA, biele neóny... Diana ako väčšina ľudí na západe si túto farbu spájala s nevinnosťou, čistotou a panenstvom. No uprostred tejto bieloby žili obludní vrahovia.

– Pôvodne bola biela farbou smrti a smútku, – ozval sa Xavier, akoby jej čítal myšlienky. – Na východe to ešte platí. A je to aj hraničná hodnota, tak ako čierna. A napokon sa táto farba spája s istými rituálmi prechodu. To platí v tejto chvíli pre vás, však? No ja som si takéto prostredie nevybral – som tu len niekoľko mesiacov.

Pred nimi aj za nimi tvorili kulisy oceľové mreže, v hrubých stenách cvakali elektronické zámky. Malá Xavierova postava šla pred ňou.

– Kde to sme? – spýtala sa a rátala bezpečnostné kamery, dvere a východy.

– Opúšťame administratívne miesta a vchádzame do vlastnej psychiatrickej jednotky. To je prvé ochranné opatrenie.

Diana pozerala, ako vkladá magnetickú kartu do skrinky na stene. Po prečítaní prístroj kartu vyplul a mreža sa otvorila. Na druhej strane bola presklená bunka. Vnútri sedeli pred obrazovkou so záznamom z kamery dvaja strážnici.

– Momentálne máme osemdesiatosem pacientov pokladaných za nebezpečných s rizikom agresívneho správania. Naša klientela pochádza z väzenských či iných psychiatrických zariadení vo Francúzsku, ale aj v Nemecku, Švajčiarsku, Španielsku... Ide o jednotlivcov s problémami mentálneho zdravia znásobenými delikvenciou, násilím a kriminalitou. Sú to pacienti, ktorí sa ukázali priveľmi násilníckymi v nemocniciach, kde ich prijali, väzni s ťažkými psychózami, ktoré sa nedali zvládnuť vo väzení, alebo vrahovia súdmi vyhlásení za nezodpovedných za svoje činy. Naša klientela si vyžaduje veľmi kvalifikovaný personál a zariadenia zaisťujúce bezpečnosť chorých a zároveň personálu aj návštevníkov. Tu sme v pavilóne C. Sú tu tri úrovne bezpečnosti: slabá, stredná a silná. Sme v zóne slabej úrovne.

Diana sa vždy mykla, keď Xavier spomenul klientelu.

– Wargnierov inštitút dokazuje unikátne zvládnutie starostlivosti o agresívnych, nebezpečných a násilníckych pacientov. Naša prax vychádza z najvyšších a najnovších štandardov. Najprv uskutočňujeme psychiatrické a kriminologické ohodnotenie obsahujúce najmä fantazijnú a pletyzmografickú analýzu.

Diana sa strhla. Pletyzmografická analýza spočívala v meraní reakcií pacienta podrobeného audio aj video stimulom s rozličnými typmi scén a partnerov, ako napríklad pohľad na nahú ženu alebo na dieťa.

– Vy teda pri pletyzmografickom vyšetrení praktizujete averzívne postupy na subjektoch s deviantnými profilmi?

– Presne tak.

– Na averzívnu pletyzmografiu sú rôzne názory, – poznamenala.

– Tu to funguje, – rázne odvetil Xavier.

Cítila, ako stuhol. Vždy, keď Diane spomenuli averzívny postup, pomyslela si na *Mechanický pomaranč*. Tento postup spočíval v spojení nejakej úchylnosti zaznamenananej na kazete či DVD – znásilnenia, vyzlečených detí a pod. – s neprijemnými, až bolestivými pocitmi: napríklad s elektrickým šokom či závanom čpavku namiesto príjemných pocitov, aké tieto úchylnosti zvyčajne pacientom prinášali. Systematické opakovanie pokusu malo natrvalo zmeniť správanie subjektu. Akýsi pavlovovský reflex testovaný na sexuálnych maniakoch či pedofiloch v určitých krajinách, okrem iného v Kanade.

Xavier sa pohrával s gombíkom pera, čo mu trčalo z náprsného vrečka.

– Viem, že v tejto krajine je veľa praktikov skeptických k tomuto terapeutickému prístupu k deviantnému správaniu. Táto prax pochádza z anglosaských krajín a z Pinetovho inštitútu v Montreale, odkiaľ prichádzam. Prináša obdivuhodné výsledky. Pravdaže, vaši francúzski kolegovia nechcú uznať takú empirickú metódu, ktorá navyše prišla spoza Atlantiku. Vyčítajú jej,

že vedie do slepej uličky pri takých základných výrazoch, ako je podvedomie, nad ja, zapojenie impulzov v stratégii potláčania...

Spoza okuliarov na Dianu hľadeli zúfalo ľahostajné oči.

– Mnohí v tejto krajine pokračujú v propagovaní prístupu uprednostňujúcom výdobytky psychoanalýzy, prácu s najskrytejšími vrstvami osobnosti. Neuvedomujú si, že ich pokusy vždy zničí úplná absencia pocitu viny a citlivosti u extrémne perverzných psychopátov. Pri takomto druhu chorých funguje jediná vec: „drezúra“. (Jeho hlas pri vyslovení toho slova zaznel ako spŕška ľadovej vody.) Vyvolanie zodpovednosti subjektu voči svojmu liečeniu vďaka celej stupnici odmien a trestov a vytvorenie podmieneného správania. Na žiadosť sudcovských a nemocničných ustanovizní vykonávame aj ohodnotenie nebezpečnosti, – pokračoval a zastal pred ďalšími zamknutými bezpečnostnými dverami.

– Nedokazuje väčšina štúdií len malú mieru spoľahlivosti takýchto zhodnotení? – spýtala sa Diana. – Podľa niektorých sa psychiatrické hodnotenia nebezpečnosti mýlia v jednom z dvoch prípadov.

– To sa hovorí, – pripustil Xavier. – No skôr v tom zmysle, že nebezpečnosť je nadhodnotená, nie naopak. V prípade pochybností v našej správe systematicky odporúčame pokračovanie vo väzbe alebo predĺženie hospitalizácie. A potom, – dodal s absolútne samolúbym úsmevom, – tieto hodnotenia zodpovedajú hlbokej potrebe našej spoločnosti, slečna Bergová. Súdny nás žiadajú, aby sme namiesto nich rozhodli morálnu dilemu, *ktorú v skutočnosti nevie nikto rozseknúť*: ako si byť istí, či opatrenia prijaté voči takému či onakému nebezpečnému individuu

zodpovedajú potrebám, aké si vyžaduje ochrana spoločnosti, bez toho, aby sa dotkli základných ľudských práv toho individua. Na túto otázku nemá nikto odpoveď. Preto sa súdy tvária, že psychiatrické analýzy sú dôveryhodné. Pravdaže, nikoho to neoklame. No umožňuje to chod sudcovskej mašiny, stále ohrozovanej zadrhnutím, a vytvára tak ilúziu, že sudcovia sú múdri ľudia a že rozhodnutia vynášajú po dôkladnom poznaní veci – čo je mimochodom tá najväčšia lož zo všetkých, na ktorých spočívajú naše demokratické spoločnosti.

V stene sa ukázala ďalšia čierna skrinka, zjavne sofistikovanejšia ako tá predchádzajúca. Obsahovala malú obrazovku a šestnásť tlačidiel na vytvorenie kódu, no aj veľký červený snímač, na ktorý Xavier priložil pravý ukazovák.

– My zjavne nemáme pri našich pacientoch tento druh dilemy. Viac ako očividne preukázali svoju nebezpečnosť. Tu je druhá bezpečnostná úroveň.

Vpravo bola malá presklená kancelária. Diana znovu zazrela za sklom dve postavy. Na jej veľkú ľútosť sa Xavier pri nich nezastavil. Bola by bývala rada, keby ju bol predstavil zvyšnému personálu. No už bola presvedčená, že to neurobí. Pohľady dvoch mužov ju sledovali cez sklo. Diana sa odrazu zamyslela, ako ju prijímú. Hovoril už o nej Xavier? Nepodrazil ju?

Na zlomok sekundy si nostalgicky predstavila svoju študentskú izbu, priateľov na univerzite, svoju kanceláriu na fakulte... A potom si na niekoho pomyslela. Cítila, ako jej do líc stúpa červen, a ponáhľala sa zatlačiť obraz Pierra Spitznera čo najhlbšie.

SERVAZ SA SKÚMAL V ZRKADLE pri blikavom neóno-

vom svetle. Bol bledý. Oboma rukami sa oprel o otlčený kraj umývadla a usiloval sa pokojne dýchať. Potom sa sklonil a obliat si tvár studenou vodou.

Sotva sa držal na nohách, mal pocit, akoby kráčal na vzduchom naplnených podrážkach. Spiatočná cesta vrtuľníkom bola strastiplná. Hore sa pokazilo počasie a kapitánka Zieglerová sa musela ujať vedenia. V náporoch vetra sa stroj kolísal ako záchranný člň na rozbúrenom mori. Sotva sa lyže dotkli zeme, Servaz sa vrhol k toaletám centrály, aby sa vyvracal.

Obrátil sa, stehnami sa opieral o rad umývadiel. Na niektorých dverách boli grafiti vytvorené perom či fixkou: BIB KRÁĽ HORY... (obyčajné chvastúnstvo). SOFIA JE K. (a za tým číslo mobilu). RIADITEĽ JE ŠPINA... (stopa?). Nakoniec kresba niekoľkých malých postáv na spôsob Keitha Haringa oddávajúcich sa v rade sodomii.

Servaz vybral z vrečka malý fotoaparát, čo mu Margot venovala na posledné narodeniny, podišiel k dverám a všetko odfotil.

Potom vyšiel a po chodbe sa dostal do haly.

Vonku znovu začalo snežiť.

– Je to lepšie?

V úsmeve Irène Zieglerovej si prečítal úprimný súcit.

– Áno.

– Pôjdeme vypočuť tých robotníkov?

– Ak vám to neprekáža, radšej to urobím sám.

Pekná tvár kapitánky Zieglerovej stvrdla. Zvonku doliehal hlas Cathy d'Humières, ktorá sa rozprávala s novinármi: útržky stereotypných viet, zvyčajný štýl technokratov.

– Pozrite si grafiti na toaletách, pochopíte prečo, – povedal.

– V prítomnosti muža budú možno ochotní niečo prezradiť... čo by v prítomnosti ženy nepovedali.

– Veľmi dobre. Ale nezabúdajte, že sme na toto vyšetrovanie dvaja, veliteľ.

VOŠLI PIATI MUŽI a v očiach sa im zračila úzkosť, únava a hnev. Servaz si uvedomil, že boli v tejto miestnosti zatvorení od rána. Zjavne im priniesli jesť i piť. Na veľkom konferenčnom stole zostali zvyšky pizze, sendvičov, prázdne poháre a plné popolníky. Narástli im brady a boli chľpatí ako stroškotanci na opustenom ostrove okrem kuchára – mal bradu a hladkú lesklú lebku, v ušiach niekoľko krúžkov.

– Dobrý deň, – pozdravil.

Nijaká odpoveď. Nevdojak však vstali. V ich očiach čítal, že sú jeho výzorom prekvapení. Oznamovali im veliteľa kriminálnej skupiny a pred sebou mali muža s výzorom profesora či novinára urastenej postavy so zle oholenými lícami, v zamatovom saku a obnosených džínsoch. Servaz bez slova odsunul zamastenú škatuľu od pizze a pohár, kde na zvyšku kávy plávali ohorky. Potom sa jednou nohou oprel o kraj stola, rukou si prehrabol vlasy a obrátil sa k nim.

Prezeral si ich. Jedného po druhom. Pri každom sa na okamih zastavil. Všetci sklopili zrak – okrem jedného.

– Kto to zbadal prvý?

Muž v rohu miestnosti zdvihol ruku. Na kockovanej košeli mal tričko s krátkymi rukávami a s nápisom UNIVERSITY OF NEW YORK.

– Ako sa voláte?

BERNARD MINIER

– Huysmans.

Servaz vybral z vrečka saka zápisník.

– Rozprávajte.

Huysmans si vzdychol. Jeho trpezlivosť bola v posledných hodinách vystavená tvrdej skúške a on zvyčajne nebýval trpezlivý. Svoju historku už hovoril najmenej šesťkrát, a tak hovoril trochu mechanicky.

– Zostúpili ste a na plošinu ste ani nevškročili? Prečo?

Ticho.

– Zo strachu, – priznal napokon. – Báli sme sa, že ten typ sa tam ešte potuluje – alebo že sa skryl v chodbách.

– Prečo si myslíte, že to bol muž?

– Viete si predstaviť ženu, čo by to urobila?

– Sú medzi robotníkmi nejaké spory?

– Tak ako všade, – ozval sa druhý. – Bitky v opitosti, historky o ženských, typy, čo sa neznášajú. To je všetko.

– Ako sa voláte? – spýtal sa Servaz.

– Etcheverry, Gratien.

– Život tam hore musí byť drsný, či nie? – povedal Servaz. – Riziká, odlúčenosť, striedanie, to vytvára napätie.

– Muži, ktorých posielajú hore, to majú v hlave v poriadku, komisár. Riaditeľ vám to musel povedať. Inak by zostali dolu.

– Nie komisár, veliteľ. No aj tak, keď sú búrky, nečas a podobne, je prečo vybuchnúť, nie? – naliehal. – Povedali mi, že vo výškach sa zle spí.

– To je pravda.

– Vysvetlite mi to.

MRÁZ

– Prvú noc je človek taký vyčerpaný z výšky a z práce, že zaspí ako kameň. No potom spí menej a menej. Posledné noci sotva dve či tri hodiny. To je vplyv hôr. Cez víkend sa zotavíme.

Servaz si ich znova prezeral. Viacerí prikývli.

Hľadel na tých tvrdých mužov, ktorí neštudovali na vysokej ani sa nepokladali za najmúdrejších, ktorí nehľadali ľahký zárobok, ale bez rečí vykonávali ťažkú prácu v záujme všetkých. Boli približne v jeho veku – štyridsiatnici až päťdesiatnici, najmladší mal tridsať. Odrazu sa hanbil za to, ako sa správa. Potom znovu zachytil uhýbajúci pohľad kuchára.

– Ten kôň vám niečo hovorí? Poznali ste ho? Už ste ho videli?

Prekvapene sa naňho pozreli a potom záporne pokrútili hlavou.

– Už sa tam hore niečo stalo?

– Viac ráz, – odvetil Etcheverry. – Naposledy pred dvomi rokmi: jeden muž tam nechal ruku.

– A čo dnes robí?

– Pracuje dolu v kanceláriách.

– Ako sa volá?

Etcheverry zaváhal. Očervenel a v zmätku sa pozrel na ostatných.

– Schaab.

Servaz si povedal, že sa musí poinformovať o Schaabovi: *kôň stratí hlavu/robotník stratí ruku...*

– A smrteľné nehody?

Etcheverry znovu pokrútil hlavou.

Servaz sa obrátil k najstaršiemu. Poriadny chlap v tričku

BERNARD MINIER

s krátkymi rukávmi, takže bolo vidieť jeho svalnaté ramená. On a kuchár boli jediní, čo ešte nehovorili – a iba on nesklopil pred Servazom zrak. V jeho bledých očiach svietilo čosi ako pohrdanie. Masívna a skôr plochá tvár. Chladný pohľad. Obmedzený duch, kde nie je miesto na pochybnosti, povedal si Servaz.

– To vy ste tu najdlhšie?

– Tááák, – povedal muž.

– Odkedy tu pracujete?

– Hore či dolu?

– Hore aj dolu.

– Hore dvadsaťtri rokov. Spolu štyridsaťdva.

Povedal to nevýrazným, nevzrušeným hlasom. Pokojným ako hladina horského jazera.

– Ako sa voláte?

– Prečo to chceš vedieť?

– Otázky kladiem ja, dobre? Tak ako sa voláš? – tykal mu aj Servaz.

– Tarrieu, – rozčúlil sa muž.

– Koľko máš rokov?

– Šesťdesiattri.

– Aké sú vzťahy s vedením? Môžete hovoriť bez obáv. Odtiaľto sa to nedostane von. Na záchodoch som si prečítal nápis: „Riaditeľ je špina“.

Tarrieu sa napoly pohrdavo, napoly pobavene uškrnul.

– To je pravda. No keby šlo o pomstu, boli by sme našli tam hore jeho. Nie toho koňa. Nemyslíš, *pán policajt*?

– Kto hovorí o pomste? – odvetil Servaz rovnakým tónom. –

Chceš viesť vyšetrovanie namiesto mňa? Chceš vstúpiť do polície?

Ktosi sa zasmial. Servaz pozoroval, ako Tarrieuovu tvár zalieta červeň, ako keď sa do vody vyleje atrament. Ten muž bol evidentne schopný násilia. No do akej miery? To bola večná otázka. Tarrieu otvoril ústa na odpoveď – no v poslednej chvíli si to rozmyslel. – Nie.

– Pozná niekto z vás jazdecké centrum?

Kuchár s krúžkami v ušiach roztržito zdvihol ruku.

– Voláte sa?

– Marousset.

– Jazdíte na koni, Marousset?

Tarrieu sa zachechtal, po ňom aj ostatní. Servaz cítil, ako ho ovláda hnev.

– Nie... som kuchár... Niekedy zídjem pomôcť kuchárovi pána Lombarda... do zámku... keď sú nejaké oslavy... narodenín... 14. júla... Jazdecké centrum hneď vedľa...

Marousset mal veľké svetlé oči s maličkými zrenicami. Riadne sa potil.

– Už ste toho koňa videli?

– Kone ma nezaujímajú. Možno... tam dolu je veľa koní...

– A čo pán Lombard, vídate ho často?

Marousset pokrútil hlavou.

– Chodím tam iba raz... či dvakrát do roka... a takmer nevyjdem z kuchýň...

– No predsa ho občas vídate, nie?

– Áno.

– Príde niekedy do podniku?

– Lombard, a tu? – sarkastickým tónom povedal Tarrieu. –

Tento podnik je pre Lombarda iba zrnko piesku. Všímaš si jednotlivé steblá, keď kosíš trávnik?

Servaz sa obrátil k ostatným. Prikývli.

– Lombard nakoniec žije inde, – pokračoval rovnakým provokujúcim tónom Tarrieu. – V Paríži, v New Yorku, na Antilách, Korzike... A na tento podnik kašle. Ponecháva si ho, lebo bolo v otcovom testamente, že si ho má nechať. No vlastne s ním nič nemá.

Servaz pokýval hlavou. Mal chuť niečo odvrknúť. Ale načo? Možno mal Tarrieu svoje dôvody. Možno niekedy narazil na nepríjemných či neschopných policajtov. Ľudia sú ako ľadovec, pomyslel si. Pod povrchom spočíva obrovská masa nevypovedaného, bolesti a tajomstiev. Nikto nie je v skutočnosti taký, akým sa zdá.

– Môžem ti dať radu? – zrazu sa ozval Tarrieu.

Servaz stuhol a spozornel. No tón už bol iný: nie nepriateľský, pohrdavý či sarkastický.

– Počúvam.

– Strážnici, – povedal najstarší muž. – Nemal by si strácať čas s nami, ale radšej vypočuť strážnikov. Trochu ich pritlač.

Servaz naňho uprene hľadel.

– A prečo?

Tarrieu len pokrčil plecami.

– Ty si poliš.

SERVAZ PREŠIEL chodbou a cez lietajúce dvere a náhle sa z prehriatej miestnosti ocitol v ľadovo chladnej hale. Zvonka prenikali do haly krátke záblesky a veľké znepokojujúce tiene. Servaz zbadal Cathy d'Humières nastupovať do auta.

Zvečerievalo sa.

– Tak čo? – spýtala sa Zieglerová.

– Tí muži nám pravdepodobne nepomôžu, ale chcel by som dopĺňujúce informácie o dvoch z nich: prvý je kuchár, Marousset. Druhý sa volá Tarrieu. A potom tu je istý Schaab: ten prišiel minulý rok pri nehode o ruku.

– A tí dvaja. Prečo?

– Iba overenie.

Pripomenul si kuchárov pohľad.

– Chcem tiež, aby kriminálna polícia preverila, či ho nemajú vo svojej databáze.

Kapitánka Zieglerová sa naňho uprene pozrela, ale nič nepoznomenala.

– Ako to je s vyšetrovaním okolia? – spýtal sa.

– Oslovujú obyvateľov dedín na ceste do centrály. Či niekto nevidel v noci prechádzať auto. Doteraz nič nezistili.

– A čo ostatné?

– Grafiti vonku na múroch centrály. Ak sa v okolí potulujú ich autori, mohli niečo vidieť alebo počuť. Takéto inscenovanie si vyžadovalo prípravu, zisťovanie. To nás privádza k strážnikom. Možno vedia, kto vyrobil tie kúsky. A prečo nič nepočuli?

Servaz si spomenul, čo povedal Tarrieu. Maillard ich zatvoril. Zapísal si čosi.

– A Wargnierov inštitút? – povedal Servaz. – Na jednej strane tu máme zjavne čin šialenca, na druhej šialených zločincov zatvorených niekoľko kilometrov odtiaľto. A hoci riaditeľ tvrdí, že nikto z pacientov nemohol ujsť, bude treba túto stopu riadne preskúmať. (Pozrel sa na Zieglerovú, potom na Maillarda.) Máte

BERNARD MINIER

vo svojich záznamoch psychiatra?

Zieglerová a Maillard si vymenili pohľady.

– O niekoľko dní má prísť psychokriminológ, – odvetila Irène Zieglerová.

Servaz sa neprístupne zamračil. *Psychokriminológ pre koňa...* Vedel, že miestni žandári sú v tejto oblasti aj v iných o niekoľko krokov pred políciou, no spytoval sa, či to predsa len nie je priveľa: ani žandári nesmeli tak ľahko zmobilizovať expertov.

Eric Lombard mal naozaj dlhé ruky...

– Máte šťastie, že sme tu, – povedala ironicky a vytrhla ho zo zamyslenia. – Inak by ste sa museli obrátiť na nezávislého experta.

Nenamietal. Vedel, kam mieri: keďže si policajti nepripravovali vlastných odborníkov ako žandári, často sa museli obracať na externých – nie vždy kompetentných na takú prácu.

– A zároveň ide len o koňa, – povedal akosi nepresvedčivo.

Pozrel sa na ňu. Irène Zieglerová sa neusmievala. Z jej črt vyčítal napätie a znepokojenie. *Neberie celú tú vec naľahko*, pomyslel si. Aj v nej sa zakoreňovala myšlienka, že ten strašidelný čin v sebe skrýval čosi ešte závažnejšie.

5.

– ČÍTALI STE *Stroj času*?

Kráčali po prázdnej chodbe. Ich kroky sa ozývali a zneli Diane v ušiach zároveň s rozprávaním psychiatra.

– Nie, – odvetila.

– Socialistu H. G. Wellsa zaujímali otázky technického pokroku, sociálnej spravodlivosti a triedneho boja. Zaoberal sa najmä témami ako genetická manipulácia, a to v diele *Ostrov doktora Moreaua*, alebo výstrelkami vedy v diele *Neviditeľný*. V knihe *Stroj času* jeho rozprávač cestuje do budúcnosti. Objaví, že Anglicko sa stalo akýmsi pozemským rajom, kde žijú mierumilovní a bezstarostní ľudia: Eloisovia. (Ustavične na ňu hľadel a vsunul kartu do ďalšej skrinky.) Sú to potomkovia privilegovaných vrstiev buržoáznej spoločnosti. Za tisíce rokov dosiahli taký stupeň pohodlia a stability, až sa ich inteligencia oslabilá do takej miery, že majú IQ päťročného dieťaťa. Keďže sa po stáročia nemuseli namáhať, veľmi ľahko sa unavia. Sú to milé a veselé bytosti, ale strašne ľahostajné: ak sa im pred očami niekto topí, nik mu nepríde pomôcť.

Diana ho počúvala iba jedným uchom; druhým sa pokúšala zachytiť nejaký znak života, čosi ľudské – a orientovať sa v tom labyrinte.

– Až keď sa zotmelo, rozprávač objavil ďalšiu, ešte desivejšiu vec: Eloisovia neboli sami. Pod zemou žila druhá rasa, oškli-vá a obávaná, Morlockovia. A to sú potomkovia proletariátu. Postupne sa pre chamtivosť svojich vodcov vzdalovali od vyšších tried, až sa stali odlišnou rasou, škaredou, kým tá druhá je pôvabná, a odvrhnutou do tmavých chodieb a studní. Natoľko si odvykli od svetla, že vychádzali z úkrytov iba v noci. Preto hneď po západe slnka Eloisovia zutekajú z idylického vidieka do svojich rozpadávajúcich sa palácov. Morlockovia sa totiž stali kanibalmi, aby prežili...

Dianu psychiatrovo rozprávanie privádzalo do zúfalstva. Kam tým mieril? Evidentne sa rád počúval.

– Nie je to dostatočne presný opis našej spoločnosti, slečna Bergová? Na jednej strane Eloisovia, ktorých inteligencia i vôľa v blahobyte a pre nedostatok nebezpečenstva oslabla, kým ego-izmus a ľahostajnosť vzrástli. Na druhej strane predátori, ktorí im pripomínajú starú lekciu: strach. Slečna Bergová, vy a ja sme Eloisovia... a naši obyvatelia sú Morlockovia.

– Nie je to trochu zjednodušený pohľad?

Nevšimol si jej poznámku.

– Viete, aké je poučenie z tohto príbehu? Lebo určite jedno je: Wells sa nazdával, že oslabenie inteligencie je prirodzeným dôsledkom... zmiznutia nebezpečenstva. Kde zviera v dokonalej harmónii so svojím prostredím je už len stroj. Príroda sa od-voláva na inteligenciu iba vtedy, keď zvyk a inštinkt nestačia. A inteligencia sa vyvíja iba tam, kde je zmena – *a tam, kde je nebezpečenstvo.*

Dlho sa na ňu s úsmevom pozerál.

– Mohli by sme hovoriť o personáli, – navrhla. – Doteraz sme takmer nikoho nestretli. Je všetko automatizované?

– Zamestnávame tridsať ošetrovateľov. Plus šesť sestier, jeden lekár, jeden sexuológ, jeden šéfkuchár, sedem osôb v kuchyni a na obsluhu, deväť ľudí na údržbu – všetko na polovičný úväzok, pravdaže, núti nás k tomu rozpočtové obmedzenie, s výnimkou troch nočných ošetrovateľov, hlavnej sestry, kuchára... a mňa. V noci tu spíme šiesti. A potom strážnici, dúfam, že tí nespia. (Krátko sa sucho zasmial.) S vami to bude sedem, – uzavrel s úsmevom.

– Šesť... na osemdesiatosem pacientov?

Kolko strážnikov? Chcela hneď vedieť. Predstavila si tú obrovskú budovu v noci bez zamestnancov, s osemdesiatimi ôsmimi nebezpečnými úchylmi zatvorenými na konci opustených chodieb, a striaslo ju.

Xavier si zrejme všimol, ako sa cíti. Naširoko sa usmial a akoby ju celú zahalil svojím čiernym pohľadom .

– Povedal som vám: bezpečnostné systémy sú nielen početné, ale až priveľmi postačujúce. Wagnierov inštitút od svojho vzniku nezaznamenal nijaký útek ani významnejší incident.

– Aký druh liekov používate?

– Používanie liečiv proti nutkavým stavom sa ukázalo účinnejšie ako klasické lieky, ako iste viete. Naš základný postup spočíva v spojení lieku na hormonálnej báze s liekmi proti depresii. Takáto liečba pôsobí priamo na produkciu hormónov spojených so sexuálnou aktivitou a znižuje nutkavé poruchy. Pravdaže, takáto liečba vôbec nepôsobí na našich siedmich ošetrovateľov z jednotky A...

Vošli do veľkej haly pri schodoch, cez ktoré bolo vidieť kamennú stenu. Diana predpokladala, že to budú tie úžasné múry, ktoré si všimla pri príchode, prevrátené radom malých okienok ako väzenie. Kamenné steny, betónové schody, cementová podlaha: Diana rozmýšľala, aký bol pôvodný účel tejto budovy. Jedno sklené okno bolo predsa len obrátené k horám, pomaly sa strácajúcim v tme. Prekvapilo ju, ako rýchlo sa zotmelo. Neregistrovala čas. Odrazu sa pri nej nečujne ocitol akýsi tieň – a Diana sa prekvapene strhla.

– Slečna Bergová, predstavujem vám našu hlavnú sestru, Elisabeth Ferneyovú. Ako sa dnes majú naši „šampióni“, Lisa?

– Sú trochu nervózni. Neviem, ako to urobili, ale už vedia o centrále.

Chladný, autoritatívny hlas. Hlavná sestra bola veľká, asi štyridsaťročná žena s trochu prísnyimi črtami, ale nie nepríjemná. Gaštanové vlasy, povýšenecký vzhľad, priamy pohľad, ale nie útočný. Keď Diana začula poslednú vetu, spomenula si na závoru na ceste.

– Cestou sem ma zastavili žandári, – povedala. – Čo sa stalo?

Xavier sa vôbec nenamáhal odpovedať. Diana sa odrazu stala niečím, čo neexistuje. Lisa Ferneyová uprela na ňu svoje hneďé oči a potom sa pozrela na psychiatra.

– Hádam ju dnes večer nechcete zaviesť do jednotky A?

– Lisa, slečna Beergová je naša nová... *psychologička*. Na istý čas je tu. Bude mať prístup všade.

Oči hlavnej sestry sa na ňu znovu upreli.

– V tom prípade predpokladám, že sa budeme často vídať, – poznamenala Lisa Ferneyová stúpajúc po schodoch.

Betónové schodisko viedlo k novým dverám celkom hore. Neboli zasklené, ale z hrubej vrstvy ocele a bolo na nich obdĺžnikové okienko. Za okienkom boli druhé, také isté – ako to býva v ponorkách alebo v podzemí bánk. Nad oceľovou zárubňou ich filmovala kamera.

– Dobrý večer, Lukas, – povedal Xavier a zdvihol hlavu k objektívu. – Otvoriš nám?

Lampa s dvoma diódami prešla z červenej na zelenú. Xavier potiahol ťažké pancierové dvere. Keď už boli vnútri, mlčky čakali, kým sa dvere uzamknú. V tom obmedzenom priestore Diana cítila cez kovový pach parfum hlavnej sestry vedľa nej. Odrazu sa cez druhé dvere ozval rev, až sa strhla. Krik sa dlho rozliehal. Xavier si ho vôbec nevšímal.

– Ako som vám povedal, so siedmimi obyvateľmi jednotky A praktizujeme špeciálnu averzívnu terapiu. Akúsi „drezúru“. (Ten výraz použil už druhý raz a Diana znovu stuhla.) Opakujem: tieto indivíduá sú čistí sociopati: nemajú výčitky, empatiu ani nádej na uzdravenie. Okrem tejto drezúry robíme iba minimálnu terapiu, napríklad pravidelne kontrolujeme hladinu serotonínu: priveľmi nízky serotonín v krvi sa spája s impulzívnosťou a násilím. Inak ide o to, aby nikdy nedostali príležitosť škodiť. Tie monštrá sa neboja ničoho. Vedia, že nikdy nevyjdú von. Nijaká hrozba ani autorita ich nezasiahne.

Zaznel signál a Xavier priložil svoje upravené prsty na druhé pancierové dvere.

– VITAJTE V PEKLE, SLEČNA BERGOVÁ. No tento večer ešte nie. Nie tento večer, Lisa má pravdu. Dnes večer idem sám. Lisa vás odvedie.

BERNARD MINIER

SERVAZ HLADEL na druhého strážnika:

– Takže si nič nepočul?

– Nie.

– Pre televíziu?

– Alebo rádio, – odpovedal muž. – Keď nepozeráme televíziu, počúvame rádio.

– Hlasno?

– Dost silno, áno.

– A čo ste v noci pozerali či počúvali?

Strážnik si vzdychol. Svoju verziu už hovoril po tretí raz.

– Futbalový zápas: Marseille – Atletico Madrid.

– A po zápase ste si pustili DVD, je to tak?

– Je.

Na hlavu mu svietil neón. Vlasy mal ostrihané nakrátko, Servaz si všimol priečnu jazvu. Hneď po vstupe do miestnosti sa inštinktívne rozhodol, že mu bude týkať. Pri takýchto indivíduách treba preniknúť do jeho osobného priestoru, dať mu pocítiť, kto je pánom.

– A film bol aký?

– Horor... séria B: *Oči noci*.

– Ako bol pustený zvuk?

– Silno, už som vám povedal.

Servaz dlho mlčal a strážnikovi to bolo nepríjemné. Cítil potrebu vysvetliť to.

– Mój kolega je trochu hluchý. A potom, sme tu sami. Tak načo ohľady.

Servaz súhlasne prikývol. Takmer od slova do slova tak odpovedal jeho druh.

MRÁZ

– Futbalový zápas, koľko to trvá?

Strážnik naňho hľadel, akoby prišiel z inej planéty.

– Dvakrát štyridsaťpäť minút... Plus prestávka a prerušenia hry... Dve hodiny. Tak asi.

– A film?

– Neviem... Poldruha hodiny... dve...

– O koľkej sa začal zápas?

– Bol to Európsky pohár – 20 hod. 45 min.

– Hm, hm... To znamená asi tridsať minút po polnoci... A potom, urobili ste obchádzku?

Strážnik zahanbene sklonil hlavu.

– Nie.

– Prečo?

– Pozerali sme druhý film... – Servaz sa zohol. V okne uvidel svoj odraz. Vonku sa už úplne zotmelo. A muselo sa aj ochladiť dobre pod nulu.

– Znovu horor?

– Nie.

– Tak čo?

– Porno.

Servaz sa zamračil a obdaril ho úsmevom zvrhľého záletníka. Na chvíľu sa mu zazdalo, že vyzerá ako postava z kresleného filmu.

– Hmmm, vidím... A dokedy?

– Neviem. Asi do druhej...

– Dopekla! A potom?

– Po čom?

– Urobili ste obchádzku?

BERNARD MINIER

Tentoraz strážnikovi ovisli plecيا.

– Nie.

– Zasa film?

– Nie, šli sme spať.

– A nemáte robiť obchádzky?

– Máme.

– Ako často?

– Každé dve či tri hodiny.

– A túto noc ste neurobili ani jednu, nemám pravdu?

Strážnik sa uprene pozeral na špičky obuvi. Akoby skúmal jednu škvrnku.

– Nie...

– Nepočul som.

– NIE.

– Prečo?

Teraz strážnik zdvihol hlavu.

– Počujte, kto... kto by si zmyslel vyjsť sem v zime? Nikdy tu nikto nie je... Je to pustatina... Tak načo by bolo treba robiť obchádzky?

– Ale za to vás predsa platia, nie? A čo tie kresby na múroch?

– Mladí sem niekedy prídu... No výlučne v peknom období...

Servaz sa zohol ešte viac, tvár mal iba niekoľko centimetrov od strážnikovej.

– Takže ak počas filmu prišlo nejaké auto, neboli by ste ho počuli?

– Nie.

– A lanovku?

Strážnik na okamih zaváhal. Servazovi to neušlo.

- Podobne.
- Si si istý?
- Uch... áno...
- A vibrácie?
- Čo vibrácie?
- Lanovka spôsobuje vibrácie. Ja som ich pocítil. A vy v noci nie?

Nové zaváhanie.

- Boli sme zahľadení do filmu.

Klamal. Servaz bol o tom presvedčený. Od žandárov už dostal spleť klamstiev, ktoré si spolu vypracovali. Tie isté odpovede, tie isté zaváhanie.

– Zápas plus dva filmy, to je spolu približne päť hodín, – vypočítal Servaz, akoby v reštaurácii ťukal do pokladnice účet. – No v celom filme nie je vždy hluk, čo povieš? Vo filme bývajú aj tiché miesta. Dokonca aj v horore... *Najmä* v horore... Keď napätie stúpa, keď podozrenie vrcholí... (Servaz sa naklonil ešte viac. Jeho tvár sa už takmer dotýkala strážnikovej. Pocítil jeho nepríjemný dych a strach.) Herci predsa po celý čas nerevú a nenechávajú sa škrtiť, či nie? A lanovka, za aký čas vyjde hore? Pätnásť minút? Dvadsať? A podobne to je so zostupom. Vieš, kam tým mierim? To by bola predsa len pekelná náhoda, keby hluk lanovky bol po celý čas prekrytý hučaním filmu, nie? Čo si o tom myslíš?

Strážnik naňho vrhol pohľad prenasledovaného zvieraťa.

– Neviem, – povedal. – Možno to bolo predtým... alebo počas zápasu... V každom prípade sme nič nepočuli.

- Máte stále to DVD?

BERNARD MINIER

– Ech... áno...

– Výborne, urobíme si menšiu rekonštrukciu – aby sme videli, či je naozaj možné, aby vaše priveľmi osobné predstavenie prekrylo všetok ten hluk. A skúsime to aj s futbalovým zápasom. A dokonca aj s pornom – veci sa musia robiť dôsledne.

Servaz videl, ako po strážnikovej tvári steká pot.

– Trochu sme si vypili, – ozval sa zrazu tak ticho, že Servaz ho musel požiadať, aby to zopakoval.

– Pardón?

– Pilo sa...

– Veľa?

– Dost.

Strážnik zdvihol ruky dlaňami nahor.

– Počujte... Neviete si predstaviť, ako tu vyzerajú zimné noci, komisár. Pozreli ste si to? Keď sa zotmie, máte dojem, akoby ste zostali sami na svete. Akoby... akoby ste boli uprostred ničoho... na opustenom ostrove... Na ostrove stratenom v oceáne snehu a ľadu, – dodal prekvapujúco poeticky. – V centrále každý kašle na to, čo tu v noci prežívame. Pre nich sme neviditeľní, neexistujeme. Chcú iba to, aby nikto nepoškodil materiál.

– Nie komisár, ale veliteľ. Napriek tomu sa niekomu podarilo dostať sem, rozbiť dvere, uviesť do chodu lanovku a naložiť na ňu mŕtveho koňa, – povedal Servaz pokojne. – To nejaký čas trvá. A nedá sa to urobiť tajne.

– Zatvorili sme okenice. V noci bola búrka. A kúrenie dobre nefunguje. Tak sme sa potúžili, vypili sme si na zahriatie a hlasne sme zapli televízor alebo hudbu, aby sme nepočuli vietor. Boli sme takí oťapení, že by sme to boli pokladali za hučanie búrky.

Nerobili sme si svoju prácu, to je pravda – ale s tým koňom nemáme nič.

Bod preňho, poznamenal si Servaz. Nerobilo mu problém predstaviť si, ako tam môže vyčíňať búrka. Nápor y vetra, sneh, opustené staré budovy a v nich prievan, škrípajúce okenice aj dvere... Podvedomý strach – aký sa zmocňoval prvých ľudí pred besniacimi živlami. Aj tých dvoch tvrdých nátur.

Váhal. Verzie obidvoch mužov sa zhodovali. A predsa im neveril. Nech si problém prezeral z ktorejkoľvek strany, bol si istý iba jedným: *klamali*.

- TAK ČO?
- Ich výpovede sa zhodujú.
- Áno.
- Až priveľmi.
- Aj ja si to myslím.

Maillard, Zieglerová a on sa zišli v malej miestnosti bez okien, osvetlenej slabým neónom. Nápis na stene hlásal: „Pracovné lekárstvo, prevencia a zhodnotenie profesionálnych rizík“. Boli tam aj príkazy a telefónne číslo. Na tvárach obidvoch žandárov bolo vidieť únavu. Servaz vedel, že je na tom rovnako. V tom čase a na tom mieste sa im zdalo, že prišli na hranicu všetkého: na hranicu únavy, na hranicu sveta a aj na hranicu noci...

Niekt o priniesol poháre s kávou. Servaz sa pozrel na hodinky: 5 hod. 32 min. Riaditeľ centrál y odišiel domov dve hodiny predtým, bledý a s červenými očami, no ešte predtým sa so všetkými rozlúčil. Servaz sa zamračil, keď videl Zieglerovú ťukať do malého počítača. Napriek únave sa sústredila na správu.

– Dohodli sa, čo nám povedia, ešte predtým, ako ich rozdelili, – uzavrel, popíjajúc kávu. – Buď preto, že to urobili, alebo preto, že skrývajú niečo iné.

– Čo urobíme? – spýtala sa Zieglerová.

Chvíľu premýšľal, stlačil polystyrénový pohár a hodil ho do koša, ale netrafil.

– Nemáme proti nim nič, – sklonil sa po pohár. – Necháme ich odísť.

Servaz si predstavil strážnikov. Ani jeden uňho nevzbudzoval dôveru. Za tých sedemnášť rokov služby také typy stretol nespočetne veľa ráz. Pred ich vypočúvaním mu Zieglerová povedala, že ich mená sa nachádzajú v priestupkovom registri: to nemalo veľký význam, keďže tam bolo zapísaných dvadsaťšesť miliónov priestupkov, niektoré patrili pod menšie delikty, na veľké pobúrenie obrancov ľudských práv, ktorí francúzskej polícii udelili cenu Veľkého brata za výtvor tohto „informatického pozorovateľa“.

No Zieglerová a on objavili aj to, že obaja figurujú v trestnom registri. Každý si odpykal niekoľko väzenských trestov, relatívne krátkych vzhľadom na spomínané činy: vážne údery a poranenia, vyhrážanie sa smrťou, obťažovanie, vydieranie a celá stupnica rozličných násilností – niektoré na ich družkách. Napriek trestnému registru hrubému ako telefónny zoznam si celkovo odsedeli iba päť rokov basy. Pri vyšetrovaní boli poslušní ako baránky, tvrdili, že sa napravili a že si vzali ponaučenie. Ich vyznania boli rovnaké a úprimnosť nulová: zvyčajné balamutenie, a iba advokát sa mohol tváriť, že im ho zhltol. Servaz si nevdojak uvedomil, že keby nebol policajt a kládol im podobné

otázky niekde na odľahlom parkovisku, prežil by ťažké chvíle a s radosťou by mu ublížili.

Položil si ruku na tvár. Irène mala pod peknými očami kruhy a tak sa mu zdala ešte príťažlivejšia. Odložila si sako z uniformy a neónové svetlo sa pohrávalo na jej blond vlasoch. Pozrel sa jej na krk. Z goliera vystupovalo malé tetovanie. Čínsky znak.

– Urobíme si prestávku a niekoľko hodín si pospíme. Aký máme na zajtra program?

– Jazdecké centrum, – povedala. – Poslala som tam mužov, aby zapečatili boxy. Technici sa do toho pustia zajtra.

Servaz si spomenul, že Marchand hovoril o vlámaní.

– Začneme personálom. Nie je možné, aby nikto nič nevidel ani nepočul. Kapitán, – oslovil Maillarda, – myslím, že vás nebudeme potrebovať. O všetkom vás budeme informovať.

Maillard prikývol.

– V prvom rade potrebujeme odpoveď na dve otázky. Kam sa podela hlava koňa? A prečo toľká námaha vešať koňa hore na lanovku? To gesto má určite nejaký význam.

– Továrň je majetkom Lombardovej skupiny, – povedala Zieglerová. – A Freedom bol obľúbený kôň Erica Lombarda. Evidentne mal byť zasiahnutý on.

– Obžaloba? – navrhol Maillard.

– Alebo pomsta.

– Pomsta môže byť aj obžalobou, – povedal Servaz. – Muž ako Lombard má určite nepriateľov, ale nevidím takého, ktorý by sa pustil do podobného inscenovania. Hľadáme skôr medzi zamestnancami, ktorí boli prepustení alebo majú v rodine psychické poruchy.

BERNARD MINIER

– Je tu aj iná hypotéza, – ozvala sa Zieglerová a zatvorila počítač. – Lombard pôsobí vo viacerých krajinách: v Rusku, v Južnej Amerike, v juhovýchodnej Ázii... Je možné, že jeho skupina v istej chvíli skrížila cestu mafiám či zločineckým skupinám.

– Výborne. Ponechajme si všetky tieto hypotézy a nateraz nič nevycludujme. Je tu niekde poriadny hotel?

– V Saint-Martine je pätnásť hotelov, – odvetil Maillard. – Záleží na tom, aký si vyberiete. Ja by som na vašom mieste skúsil Le Russell.

Servaz zaregistroval informáciu a pritom myslel na strážnikov, na ich mlčanie a rozpaky.

– Tí dvaja sa boja, – povedal odrazu.

– Kto?

– Strážnici: niečo alebo niekto ich vystrašil.

6.

SERVAZA ZOBUDIL mobil. Pozrel sa na budík: 8:37. *Doriti!* Zvonenie nepočul, mal sa dať zobudiť hotelom. Irène Zieglerová ho príde vyzdvihnúť o dvadsať minút. Zdvihol telefón.

– Servaz.

– Ako bolo tam hore?

To je Espérandieu... Jeho zástupca je ako zvyčajne v kancelárii prvý. Servaz si ho predstavil, ako si číta nejaký japonský BD disk alebo testuje nové policajné informatické aplikácie, vlasy mu padajú do čela a na sebe má najmodernejší pulóver, čo mu vybrala žena.

– Ťažko povedať, – odvetil, kráčajúc do kúpeľne. – Nepodobá sa to na nič, čo poznáme.

– Trochu málo! To by som si rád pozrel.

– Uvidíš to na videu.

– O čo ide?

– Kôň zavesený na stanici lanovky vo výške dvetisíc metrov, – povedal Servaz a voľnou rukou si nastavoval sprchu.

Chvíľu bolo ticho.

– Kôň? Hore na lanovke?

– Áno.

Ticho sa predĺžilo.

– Dofrasa, – Espérandieu si odpil z niečoho pri mikrofóne.

Servaz by sa bol stavil, že to nie je len obyčajná káva, ale niečo zložitejšie. Espérandieu bol odborník na molekuly: molekuly na ráno, molekuly na spánok, na pamäť, na tonus, proti kašľu, nádche, migréne, žalúdočným problémom... Pritom Espérandieu nebol starý policajt pred dôchodkom, ale sotva tridsaťročné ucho z kriminálky. V plnej forme. Tri razy do týždňa behával popri Garonne. Nemal zvýšený cholesterol ani triglyceridy, no vymýšľal si celý rad chorôb, ktoré sa napokon mohli stať reálnymi.

– Kedy sa vrátiš? Potrebujeme ťa tu. Chlapčiská hovoria, že polícia ich *zbila*. A ich advokát tvrdí, že tá stará žena je pijanka a jej svedectvo nestojí za nič, – pokračoval Espérandieu. – Od sudcu žiadal, aby najstaršieho okamžite prepustil. Ostatní dvaja šli domov.

Servaz rozmýšľal.

– A čo stopy?

– Až zajtra.

– Zavolaj námestníkovi. Povedz mu, aby to s najstarším pretiahli. Vieme, že to boli oni: a stopy „zaspievajú“. Nech o tom povie sudcovi. A pokús sa posúriť labák.

Skončil, už úplne prebudený. Vyšiel zo sprchy, rýchlo sa osušil a obliekol sa do čistého. Umyl si zuby a preskúmal sa v zrkadle, mysliac na Irène Zieglerovú. Prekvapilo ho, že sa pozoruje dlhšie než zvyčajne. Rozmýšľal, čo na ňom žandárka vidí. Ešte mladého a celkom schopného muža, no vyzerajúceho strašne unavene? Trochu obmedzeného, no výkonného policajta? Rozvedeného muža, ktorému sa na tvári a v stave obleče-

nia odzrkadľuje samota? Keby sa mal opísať sám, čo by videl? Celkom iste kruhy pod očami, vrásky okolo úst a zvislé medzi očami – akoby vyšiel pokrčený z bubna práčky. Napriek tomu zostal presvedčený, že z neho vyžaruje čosi mladistvé a mužné. Panebože! O čom to rozmýšľa? Ako zalúbený tínedžer. Pokrčil plecami a vyšiel na balkón. Hotel Le Russel stál v hornej časti Saint-Martina a z izby videl väčšinu mestských striech. Držal sa zábradlia a pozoroval, ako do úzkych malých uličiek preniká ranné svetlo. O deviatej bola obloha nad horami jasná a štíty žiarili ako krištál. Hore vo výške dvetisíc metrov vychádzali z tieňa ľadovce a leskli sa v lúčoch slnka, ktoré ešte nebolo vidieť. Priamo pred ním bolo staré mesto, historické centrum. Vľavo nad riekou sídliská. Na druhej strane veľkej kotliny, o dva kilometre ďalej, sa dvíhal zalesnený svah, prerušený pásmi na lanovky. Servaz zo svojho miesta pozoroval v tmavých uličkách centra ľudí náhliacich sa do práce a svetlá zásobujúcich dodávok, tínedžerov na hlučných skútroch smerujúcich do gymnázií a iných škôl, obchodníkov dvíhajúcich mreže. Striaslo ho. Nie pre chlad, ale pretože si pomyslel na koňa zaveseného tam hore a na toho, čo to urobil.

Naklonil sa ešte viac. Zieglerová ho čakala dolu vo svojom služobnom Peugeot 306. Uniformu zamenila za rolák a kožené sako. Fajčila, kabelka na pleci.

Servaz zišiel a pozval ju na kávu. Bol hladný a chcel pred odchodom niečo zjesť. Pozrela sa na hodinky, zamračila sa, ale napokon vystúpila a zašla dnu. Le Russel bol hotel z tridsiatych rokov minulého storočia so zle vykurovanými izbami, nekonečnými pochmúrnymi chodbami a s vysokými stropmi

s rímsami. No veľká jedáleň a priestranná veranda s príjemnými stolmi a kvetmi na nich ho ohromila. Servaz vybral stôl pri okne a objednal si kávu a maslovú hrianku, Zieglerová čerstvú pomarančovú šťavu. Pri susednom stole boli španielski turisti – prví v sezóne – vášnivo debatovali a zvyrazňovali slová vo vetách.

Potom si všimol jeden detail, nad ktorým sa zamyslel: Irène Zieglerová bola nielenže v civile, ale do ľavej nosnej dierky si navliekla jemný strieborný krúžok, na ktorom sa odrážalo svetlo od okna. Takú bižutériu by bol očakával na tvári svojej dcéry, ale nie na žandárskej dôstojníčke. Časy sa menia, pomyslel si.

– Dobre vyspaná? – spýtal sa.

– Nie. Musela som si zobrať polovicu prášku na spanie. A vy?

– Nepočul som budík. Hotel je tichý, väčšina turistov ešte neprišla.

– Prídu až o dva týždne. Toto obdobie býva vždy pokojné.

– Tam hore nad lanovkami je lyžiarske stredisko? – povedal Servaz a ukázal na rad stĺpov na protihlhom kopci.

– Áno, Saint-Martin 2000. Štyridsať kilometrov a dvadsaťosem tratí, z toho šesť čiernych, štyri sedačky, desať vlekov. No je tu aj stredisko Peyragudes pätnásť kilometrov odtiaľto. Lyžujete?

Servaz sa šibalsky usmial.

– Naposledy som stál na lyžiach, keď som mal štrnásť rokov. A nemám na to najpríjemnejšiu spomienku. Nie som... *veľký športovec...*

– Napriek tomu vyzeráte vo forme, – usmiala sa Zieglerová.

– Aj vy.

Nečakane sa začervenala. Rozhovor viazol. Predchádzajúci deň to boli dvaja policajti zaujatí rovnakým vyšetrovaním, ktorí si vymieňali profesionálne postrehy. V toto ráno sa nešikovne pokúšali zoznámiť.

– Môžem sa vás niečo spýtať?

Prikývol.

– Včera ste požiadali o dodatočné prešetrenie troch robotníkov. Prečo?

Čašník priniesol objednávku. Vyzeral tak smutne ako celý hotel. Servaz počkal, kým odíde, aby začal hovoriť o vyšetrovaní piatich mužov.

– Ten Tarrieu, – povedala. – Aký na vás urobil dojem?

Servaz si predstavil hrubú plochú tvár a chladný pohľad.

– Inteligentný, no plný hnevu.

– Inteligentný. To je zaujímavé.

– Prečo?

– Všetko to inscenovanie... to *šialenstvo*... myslím si, že ten, čo to urobil, je nielen šialený, ale aj inteligentný. Veľmi inteligentný.

– V tom prípade môžeme vylúčiť strážnikov.

– Možno. Iba ak jeden z nich simuluje.

Z kabelky vytiahla notebook a položila ho na stôl medzi svoju štavu a Servazovu kávu. Pomyslel si to isté, čo pred chvíľou: časy sa menia, kormidlo preberá nová generácia vyšetrovateľov. Možno jej chýbajú skúsenosti, ale je viac v súlade s dobou – a skúsenosti určite prídu.